

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Затверджено вченою радою КНЛУ
від 26 квітня 2022 р., протокол № 17

Введено в дію наказом ректора КНЛУ
від 26 квітня 2022 р. № 18-а

Ректор КНЛУ, проф. Роман ВАСЬКО

ПРОГРАМА

вступного іспиту до аспірантури

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Ступінь	Доктор філософії
Галузь знань:	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність:	011 Освітні, педагогічні науки
Нормативний термін навчання	4 роки
Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання	На базі ступеня магістра (ОКР спеціаліста)

Програма вступного іспиту до аспірантури: для здобувачів ступеня доктора філософії (PhD): Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка; Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки

Програму склали:

Ніколаєва Софія Юріївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій

Матвієнко Ольга Василівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій

Рецензенти:

Задорожна Ірина Павлівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка.

Паршикова Олена Олексіївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської і німецької філології та перекладу імені професора І. В. Корунця Київського національного лінгвістичного університету

Схвалено на засіданні кафедри педагогіки, методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій від «28» березня 2022 р. (протокол № 13).

Затверджено на засіданні вченої ради КНЛУ від 26 квітня 2022 р. (протокол № 17).

Завідувач кафедри педагогіки,
методики викладання іноземних мов
й інформаційно-комунікаційних технологій

Гарант ОНП

 проф. Черниш В. В.

 проф. Черниш В. В.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму для складання вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки підготовлено для вступників до аспірантури Київського національного лінгвістичного університету. Програма складена з урахуванням змісту аналогічних програм університетів України та специфіки змісту освіти в Київському національному лінгвістичному університеті.

Зміст програми передбачає виявлення володіння майбутніми аспірантами досягненнями світової цивілізації в галузі педагогічної науки з урахуванням надбань української педагогічної думки та шкільної практики, багатовікових педагогічних традицій українського народу; виявлення розуміння генези педагогічних категорій, володіння основами теорії навчання та виховання, сучасними педагогічними технологіями та методами науково-педагогічних досліджень, розуміння ключових проблем історії і сучасного стану навчання іноземних мов і культур в Україні та за рубежом, уміння виділяти ключові проблеми в обраній галузі дослідження. Особа, що складає вступний іспит, повинна знати програми з іноземних мов і культур для різних типів закладів освіти, чинні підручники чи навчально-методичні комплекси з іноземних мов і культур. Крім того, вимагається знання публікацій періодики. Вступник має продемонструвати як володіння практикою навчання іноземних мов і культур у певному типі закладу освіти, так і вміння викласти ключову проблему свого дослідження

Програма передбачає обізнаність фахівців з фундаментальними засадами загальної педагогіки, порівняльної педагогіки, педагогіки вищої школи, історії української та світової педагогіки, питаннями з проблем загальної і спеціальної методик навчання іноземних мов і культур. Розв'язання методичних питань має ґрунтуватися на сучасних досягненнях лінгвістики, психології, психолінгвістики, педагогіки, культурології тощо. Комплектація екзаменаційних білетів передбачає системне відображення вузлових питань із зазначених складових частин програми.

Відповіді вступників до аспірантури повинні підтвердити повноту їх знань категорійно-понятійного апарату педагогічної науки, сформованість загальної іншомовної комунікативної компетентності; сформованість професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності; здатність мислити науково-педагогічними категоріями, вміння аналізувати і об'єктивно оцінювати педагогічні ідеї, теорії; здатність до науково-педагогічної творчості; рівень сформованості дослідницької компетентності.

Для проведення вступного іспиту і захисту наукового реферату для вступу до аспірантури створюється комісія у складі голови і членів комісії (екзаменаторів з методики навчання іноземних мов і культур).

До складання вступного іспиту допускаються вступники, які виконали у повному обсязі програму підготовки з методики навчання іноземних мов і культур на рівні вищої освіти спеціаліст/магістр. На вступному іспиті здобувачі повинні продемонструвати глибокі знання теоретичних основ методики навчання іноземних мов і культур, показати володіння методичними вміннями, науковий підхід до розв'язання практичних проблем виховання та освіти учнів і

студентів. Вступники повинні також продемонструвати здатність аналізувати й будувати реальний освітньо-виховний процес з методичної точки зору, показати знання педагогічних і психологічних явищ та процесів, діапазон володіння навичками та вміннями операційного рівня, методичну грамотність, зокрема сформованість гностичних, конструктивно-планувальних, проектувальних, комунікативно-навчальних і дослідницьких умінь.

Головною вимогою вступного іспиту до рівня теоретичної підготовки вступників є ґрунтовне знання ними провідних концептуальних теорій навчання і виховання, усвідомлення ролі і значення психолого-педагогічних наук в їх майбутній професійній і науковій діяльності.

В узагальненому вигляді вступники до аспірантури повинні знати: історію розвитку педагогіки, структуру та функції навчальної дисципліни, бути ознайомленим з різними педагогічними концепціями, підходами та поглядами вітчизняних та зарубіжних науковців на проблеми освіти та виховання; предмет навчальної дисципліни: закономірності, концепції та перспективи розвитку педагогіки як науки і навчальної дисципліни; тенденції та перспективи тку освіти в Україні та в розвинутих країнах зарубіжжя; особливості пізнавальних процесів, шляхів забезпечення успішного навчання і розвитку особистості; основні поняття і категорії методики навчання іноземних мов і культур; навчально-методичні комплекси з іноземних мов і культур; сучасні підходи до формування іншомовної комунікативної компетентності; інноваційні методичні технології навчання іноземних мов і культур; основні організаційні форми освітньо-виховного процесу з навчання іноземних мов і культур у навчальних закладах різних типів; основи планування освітньо-виховного процесу з іноземної мови і культури у навчальних закладах різних типів; нормативні та законодавчі документи про освіту.

В узагальненому вигляді вступники до аспірантури повинні уміти: послідовно і систематично розвивати вміння аналізувати вплив історичних, культурних, філософських, психологічних, економічних, соціальних чинників і підходів на специфіку формування вищої освіти в різних країнах світу; вільно оперувати педагогічними знаннями, використовувати досвід сучасного викладання педагогіки та методики викладання іноземних мов; визначати завдання педагогічної науки відповідно до замовлення суспільства у сфері освіти; застосовувати теоретичні й емпіричні методи педагогічного дослідження; практично використовувати методи створення навчальних планів і робочих програм у закладі вищої освіти, урахувати динаміку розвитку змісту освіти; визначати й аналізувати цілі, зміст, принципи, методи і прийоми навчання іноземних мов і культур; аналізувати, обирати й ефективно використовувати навчально-методичні комплекси з іноземних мов і культур; використовувати у процесі формування іншомовної комунікативної компетентності інноваційні методичні технології; правильно обирати і застосовувати методи та методики науково-педагогічних досліджень.

Вступний іспит проводиться державною та іноземними мовами.

2. ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

2.1. Державні нормативно-правові документи про освіту

Закони України:

- «Про освіту»;
- «Про вищу освіту»;
- «Про загальну середню освіту»;
- «Про професійно-технічну освіту»;

Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»);

Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 рр.;

Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа);

Концепція профільного навчання в старшій школі;

Концепція розвитку професійної освіти і навчання в Україні (2010-2020 рр.);

Концепція нової української школи;

Державний стандарт базової і повної середньої освіти;

Державний стандарт початкової загальної освіти;

Державні стандарти професійної освіти;

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти.

2.2. Загальна педагогіка

Педагогіка як наука, її становлення і розвиток

Педагогіка – наука про освіту, навчання, виховання та розвиток дітей, її об'єкт, предмет, завдання. Основні категорії педагогіки. Ретроспективний аналіз розвитку педагогіки. Система педагогічних наук. Взаємозв'язок педагогічної теорії та практики. Зв'язок педагогіки з іншими науками.

Місце наукових досліджень у вирішенні проблем педагогіки, принципи проведення. Основні рівні педагогічних досліджень. Етапи дослідження. Методи науково-педагогічного дослідження. Перспективи розширення зони вивчення педагогічних явищ з використанням новітніх інформаційних технологій. Аналіз і оформлення результатів дослідження. Підготовка наукових і науково-педагогічних працівників.

Розвиток, виховання і формування особистості

Індивід, індивідуальність, особистість. Поняття розвитку та формування особистості. Теорії розвитку. Основні фактори, що впливають на розвиток. Спадковість і розвиток. Вплив середовища на розвиток особистості. Розвиток і виховання. Діяльність і спілкування як умови розвитку особистості. Вікові й індивідуальні особливості розвитку. Діагностика розвитку. Врахування вікових та індивідуальних особливостей особистості в процесі виховання і навчання.

Теорія освіти і навчання

Поняття про освітній процес як систему. Поняття про дидактику. Актуальні проблеми дидактики на сучасному етапі.

Поняття про процес навчання. Суперечності та рушійні сили процесу навчання. Основні функції процесу навчання. Шляхи їх реалізації. Основні

компоненти процесу навчання: цільовий, мотиваційно-стимулюючий, змістовний, операційно-дієвий, контрольнo-регулюючий, оцінно-результуючий.

Основні закономірності процесу навчання. Потреби та інтереси як основа мотивації учіння.

Структура процесу засвоєння знань: сприйняття, осмислення, розуміння, узагальнення, закріплення, використання на практиці.

Принципи навчання.

Аналіз процесу навчання в сучасній зарубіжній школі.

Психолого-педагогічні умови інтенсифікації навчання на сучасному етапі розвитку вищої освіти.

Поняття змісту освіти та його основні значення. Історичний характер змісту освіти. Пріоритетні напрями реформування змісту освіти в сучасній системі освіти України. Джерела і фактори формування змісту освіти.

Стандарти освіти, проблеми їх розробки. Структура державного стандарту загальної середньої освіти в Україні. Інваріантна та варіативна складові змісту загальної середньої освіти. Базовий навчальний план для різних типів шкіл. Типові, робочі навчальні плани. Профільне навчання в старшій школі. Навчальні програми, принципи їх побудови, вимоги до їх структури. Типові і робочі навчальні програми. Стандарти вищої освіти.

Підручники і навчальні посібники. Педагогічні, психологічні, методичні, художні та інші вимоги до них. Навчально-методичні комплекси з іноземних мов для середньої школи. Зростаюча роль навчальної літератури в організації самостійної роботи учнів.

Зміст освіти сучасної зарубіжної школи. Тенденції розвитку і вдосконалення змісту освіти.

Сутність, основні функції методів навчання. Прийом як складова частина методу навчання і як самостійна дидактична категорія.

Різні підходи до класифікації методів та прийомів навчання. Характеристика окремих груп методів.

Поняття про засоби навчання: їх характеристика та застосування в навчальному процесі.

Умови оптимального вибору методів і засобів навчання: врахування навчально-виховної мети, завдань, змісту навчального матеріалу, рівня підготовленості учнів, сформованості навчальних умінь і навичок, віку учнів, рівня підготовки вчителя тощо.

Методи та засоби навчання в зарубіжній теорії і практиці.

Види навчання. Системи навчання. Класно-урочна система навчання: ознаки, переваги, недоліки. Поняття про форми організації навчання в різних типах навчальних закладів. Історія питання. Типологія уроків у сучасній школі.

Кредитно-модульна система навчання. Основні форми організації навчання у вищій школі, їх характеристика.

Контроль, перевірка та оцінка навчальних досягнень. Значення, функції та об'єкт контролю. Види контролю знань. Педагогічні вимоги до контролю.

Методи контролю. Дидактичні засоби боротьби з невдачами у навчанні. Проблеми оцінювання знань учнів. Перспективи тестової перевірки навчальних досягнень.

Завдання освіти та шляхи їх вирішення в Законі України «Про освіту», Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття»), Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті, Концепції нової української школи.

Теорія виховання

Суть і зміст процесу виховання. Основні закономірності і принципи виховного процесу. Національне виховання, його суть і зміст. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні та Основні орієнтири виховання учнів загальноосвітніх закладів освіти про ціннісно-компетентнісний підхід до визначення змісту виховання. Зміст виховання в зарубіжних країнах.

Теоретико-методологічна характеристика основних напрямів виховання, шляхів їх реалізації в різних типах навчальних закладів.

Технології виховання.

Загальні методи, засоби виховання: класифікація, характеристика, шляхи реалізації, умови вибору.

Організаційні форми виховної роботи: класифікація, характеристика, шляхи реалізації, умови вибору.

Актуальні проблеми теорії та практики національного виховання. Українська народна педагогіка про виховання дітей і молоді.

Учнівське та студентське самоврядування.

Основи сімейного виховання. Взаємодія навчального закладу і сім'ї.

Система організації виховання у вищій школі.

Особистість педагога як найважливіший суб'єкт-суб'єктний чинник навчально-виховного процесу. Педагогічна майстерність педагога.

Пріоритетні напрями та шляхи реформування виховання в Національній доктрині розвитку освіти (2002), Концепції громадянського виховання в умовах розбудови української державності (2000), Концепції розвитку загальної середньої освіти (2000) та в інших нормативних документах.

Порівняльна педагогіка

Порівняльна педагогіка як галузь педагогічної науки. Предмет порівняльної педагогіки, завдання та методи дослідження.

Чинники впливу на розвиток сучасної освіти (глобалізація, економічний розвиток, соціальний, культурний попит).

Сучасний стан та перспективи розвитку освіти у провідних розвинутих країнах та Україні (США, Велика Британія, Німеччина, Франція, Японія).

Загальні тенденції реформування сучасних світових освітніх систем. Тенденції розвитку систем дошкільного виховання в розвинутих країнах. Початкова школа: сучасний стан та перспективи реформування у різних країнах світу.

Особливості реформування середньої освіти в розвинених країнах світу.
Приватні загальноосвітні заклади в сучасних освітніх системах Заходу.
Тенденції розвитку системи вищої освіти.

Освіта дорослих. Дистанційна освіта.

Диференціація освіти в провідних розвинутих країнах.

Проблеми стандартизації освіти в провідних зарубіжних країнах.

Характеристика моделей європейської школи.

Система виховних цінностей у сучасному шкільництві Заходу.
Альтернативні навчально-виховні заклади у країнах Заходу в ХХ ст. Проблема інтеграції в сучасній школі і педагогіці.

Історія розвитку освіти й педагогічної думки у світі

Виховання у первісному суспільстві. Розвиток школи та педагогічних ідей у середньовічній Європі. Виникнення університетів. Школа та педагогічна думка в епоху Відродження та Реформації.

Я.А. Коменський – засновник педагогіки нової доби. Теорія навчання Я.-А. Коменського. Дидактичні погляди вченого-педагога. Організація процесу навчання (класно-урочна система) за Я.А. Коменським. Значення науково-педагогічної спадщини Я.А.Коменського для розвитку сучасної педагогіки і педагогічної практики.

Шкільництво, виховання та педагогічна думка країн Європи в ХVII–ХІХ ст.

Педагогічні погляди Дж. Локка. Місце педагогічних ідей Дж. Локка в сучасній системі навчання та виховання.

Педагогічні погляди Ж.Ж. Руссо. Природне і вільне виховання у працях Ж.Ж. Руссо. Жіноче виховання в теорії французького просвітителя. Значення педагогічних поглядів Руссо.

Педагогічна діяльність і спадщина Й.Песталоцці (ідея виховуючого навчання, розробка методики початкового навчання і деяких часткових методик).

Ідеї розвиваючого навчання, природовідповід і культуровідповідності у педагогічній спадщині Фрідріха Адольфа Дістервега.

Стан розвитку шкільництва та педагогічної думки Російській імперії у ХVІІІ на початку ХХ ст.

Головні тенденції розвитку школи та педагогічної думки зарубіжних країн у першій половині ХХ ст.

Педагогічні погляди на дошкільне виховання Марії Монтесорі.

Джон Дьюї – яскравий представник педагогічного «інструменталізму».

Ідеї вільної шкільної общини у педагогічній діяльності О. Нілла. Традиції вальдорфської школи Р. Штайнера і їхнє сучасне продовження.

Експериментальні школи США (У. Кілпатрік і метод проектів Е. Паркхерст і Дальтон-план та ін.).

Сучасна система освіти в найрозвиненіших країнах світу.

Історія розвитку освіти й педагогічної думки в Україні

Українська народна педагогіка – джерело наукової педагогіки. Виховання, школа та педагогічна думка Київської Русі. Києво-Печерський монастир – центр давньоруської освіти. Роль Ярослава Мудрого у поширенні освіти в Україні-Руси.

Становлення та розвиток національної системи виховання, педагогіки в епоху українського Відродження (XVI– перша половина XVIII ст.). Козацькі школи. Братства, братські школи та книгодрукування. Реформування української школи: колегії, академії, університети. Розвиток освіти і педагогічної думки в Україні у XVII столітті.

Педагогічні погляди Григорія Сковороди. Педагогічні погляди І.Я. Франка. Внесок Софії Русової у розвиток української педагогіки.

Головні тенденції розвитку освіти та педагогічної думки України в XIX на початку XX століття. К.Д. Ушинський і розвиток педагогіки в Україні.

Розвиток національного шкільництва і педагогіки в 1917–1919 рр. Новаторські педагогічні ідеї в Україні у 20-ті роки XX ст.

Стан розвитку освіти та педагогіки України в 30–80-і роки XX ст. Педагогічна спадщина А.С. Макаренка і сучасна школа. Педагогічна спадщина В.О. Сухомлинського та її значення для розвитку сучасної школи. Педагогичні новатори. Відродження національної системи виховання, школи, педагогіки в період становлення незалежності України. Розвиток освіти та педагогічної думки на сучасному етапі.

2.3. Методика навчання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) / закладах вищої освіти (ЗВО)

Теоретичні основи методики навчання іноземних мов (ІМ) і культур.

Цілі навчання іноземних мов і культур у ЗЗСО/ЗВО: формування вторинної мовної особистості, навчання ІМ як оволодіння іншомовною культурою в чотирьох аспектах: навчальному, пізнавальному, виховному, розвивальному; комплексна реалізація цілей навчання ІМ і культур у ЗЗСО/ЗВО у процесі навчання і вивчення ІМ; іншомовна комунікативна компетентність; її зміст і структура.

Зміст навчання іноземних мов і культур у ЗЗСО/ЗВО: компоненти змісту навчання ІМ і культур; відбір основних компонентів змісту навчання: мовного і мовленнєвого матеріалу, текстів, комунікативних намірів і типових ситуацій спілкування; проблема відбору лінгвосоціокультурного матеріалу.

Засоби навчання іноземних мов і культур у ЗЗСО/ЗВО: типи і види засобів навчання; характеристика нетехнічних і технічних засобів навчання.

Проблема підручника і навчально-методичного комплексу з іноземної мови: навчально-методичні комплекси (НМК) з іноземних мов і культур, їх склад і структура; підручник – основний засіб навчання ІМ і культур; аналіз і вибір НМК для ЗЗСО/ЗВО: характер творчої діяльності викладача при використанні НМК.

Використання технічних засобів зорової і слухової наочності на різних ступенях навчання іноземних мов і культур: види технічних засобів зорової і

слухової наочності, мета їх використання на різних ступенях навчання іноземних ІМ і культур; методика застосування різних засобів навчання; особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні ІМ і культур.

Система вправ для навчання іноземних мов і культур: вправа/завдання як засіб формування іншомовної комунікативної компетентності; класифікація вправ, різні підходи до класифікації, критерії класифікації; типи і види вправ, їх організація у комплекси, серії; поняття про систему вправ та її компоненти (підсистеми, групи, підгрупи); особливості комунікативних вправ.

Методика формування іншомовної комунікативної компетентності.

Формування іншомовної лексичної компетентності: цілі і завдання навчання лексики у ЗЗСО/ЗВО; складники іншомовної лексичної компетентності; характеристика лексичної підсистеми іноземної мови; роль лексичних знань і лексичної усвідомленості у процесі формування іншомовної лексичної компетентності; активний, пасивний лексичний мінімум і потенційний словник; характеристика продуктивних і рецептивних лексичних навичок, етапи їх формування; прийоми й засоби семантизації нових лексичних одиниць та презентації нового лексичного матеріалу з урахуванням методичної типології лексики і типу навчального закладу; вправи для формування іншомовної продуктивної лексичної компетентності, їх цілі, типи і види та режими виконання; вправи для формування іншомовної рецептивної лексичної компетентності, їх цілі, типи і види та режими виконання; вправи для формування потенціального словника учня/студента; особливості формування іншомовної лексичної компетентності у ЗЗСО/ЗВО.

Формування іншомовної фонетичної компетентності: цілі і завдання навчання фонетики у ЗЗСО/ЗВО; характеристика фонетичної і фонологічної підсистем ІМ; лінгвістична і «педагогічна» фонетика; складники іншомовної фонетичної компетентності; роль і місце інтонаційних і слухо-вимовних навичок у формуванні іншомовної комунікативної компетентності; роль фонетичних знань і фонетичної усвідомленості у процесі формування іншомовної фонетичної компетентності; характеристика рецептивних і репродуктивних інтонаційних та слухо-вимовних навичок; вправи для формування (ре-)продуктивної фонетичної компетентності, їх цілі, типи і види та режими виконання; вправи для формування рецептивної фонетичної компетентності, їх цілі, типи і види та режими виконання; особливості формування іншомовної фонетичної компетентності у ЗЗСО/ЗВО.

Формування іншомовної граматичної компетентності: цілі і завдання навчання граматики у ЗЗСО/ЗВО; характеристика граматичної підсистеми іноземної мови; лінгвістична і «педагогічна» граматики; складники іншомовної граматичної компетентності; шляхи оволодіння граматичним матеріалом (дедуктивний та індуктивний) і роль граматичних знань та граматичної усвідомленості у процесі формування іншомовної граматичної компетентності; характеристика продуктивних і рецептивних граматичних навичок, етапи їх формування; вправи для формування (ре-)продуктивної граматичної

компетентності, їх цілі, типи і види та режими виконання; вправи для формування рецетивної граматичної компетентності, їх цілі, типи і види та режими виконання; особливості формування іншомовної граматичної компетентності у ЗЗСО/ЗВО.

Формування іншомовної компетентності у техніці читання/письма: цілі і завдання навчання техніки читання/письма у ЗЗСО/ЗВО; характеристика графічної і орфографічної підсистем іноземної мови; складники іншомовної компетентності у техніці читання/письма; роль і місце навичок техніки читання/письма у навчанні іноземної мови; характеристика навичок техніки читання/письма; роль знань у процесі формування іншомовної компетентності у техніці читання/письма; вправи для формування іншомовної компетентності у техніці читання/письма, їх типи і види, цілі та режими виконання.

Формування іншомовної компетентності в аудіюванні: цілі і завдання навчання аудіювання у ЗЗСО/ЗВО; загальна характеристика аудіювання як виду мовленнєвої діяльності та вміння; фактори, що впливають на якість аудіювання; складники іншомовної компетентності в аудіюванні; класифікація видів аудіювання і типи аудіотекстів; вправи і завдання для формування іншомовної компетентності в аудіюванні; вимоги до текстів для навчання аудіювання; особливості формування іншомовної компетентності в аудіюванні у ЗЗСО/ЗВО.

Формування іншомовної компетентності в говорінні: цілі і завдання навчання діалогічного і монологічного мовлення у ЗЗСО/ЗВО; загальна характеристика говоріння як виду мовленнєвої діяльності та вміння; монологічна і діалогічна форми мовлення та їх комунікативні, психологічні й лінгвістичні особливості (у порівнянні); функціональні типи монологів і діалогів; складники іншомовної компетентності в говорінні; етапи й одиниці навчання діалогічного і монологічного мовлення; вправи і завдання для формування компетентності у діалогічному і монологічному мовленні та використання різних видів опор; навчально-комунікативна мовленнєва ситуація і способи її створення; рольова гра і методика її організації та проведення; особливості формування іншомовної компетентності в говорінні у ЗЗСО/ЗВО.

Формування іншомовної компетентності у читанні: цілі і завдання формування іншомовної компетентності у читанні у ЗЗСО/ЗВО; загальна характеристика читання як виду мовленнєвої діяльності та вміння; фактори, що впливають на якість читання; складники іншомовної компетентності у читанні; класифікація видів читання і типи текстів для читання; вправи і завдання для формування іншомовної компетентності в читанні, їх цілі, типи і види та режими виконання; вимоги до текстів для навчання читання; позааудиторне та індивідуальне читання: відбір текстів, засоби і форми контролю; особливості формування іншомовної компетентності у читанні у ЗЗСО/ЗВО.

Формування іншомовної компетентності у письмі: цілі і завдання формування іншомовної компетентності у письмі у ЗЗСО/ЗВО; загальна характеристика письма як виду мовленнєвої діяльності та вміння; складники іншомовної компетентності у письмі; жанри і типи писемних текстів; етапи навчання письма і стандарти створення писемних текстів різних жанрів і типів; вправи і завдання для формування компетентності у письмі: їх цілі, типи і види

та режими виконання; особливості формування іншомовної компетентності у письмі у ЗЗСО/ЗВО.

Формування компетентності у перекладі: цілі і завдання формування компетентності у перекладі у ЗЗСО/ЗВО; загальна характеристика перекладу як виду мовленнєвої діяльності та вміння; складники компетентності у перекладі; типи перекладу; етапи навчання перекладу; вправи і завдання для формування компетентності у перекладі: їх цілі, типи і види та режими виконання; особливості формування компетентності у перекладі у ЗЗСО/ЗВО.

Формування іншомовної лінгвосоціокультурної компетентності: цілі і завдання формування лінгвосоціокультурної компетентності у ЗЗСО/ЗВО; загальна характеристика лінгвосоціокультурної компетентності; складники лінгвосоціокультурної компетентності; етапи формування лінгвосоціокультурної компетентності; вправи і завдання для інтегрованого формування лінгвосоціокультурної компетентності; особливості формування лінгвосоціокультурної компетентності у ЗЗСО/ЗВО.

Формування навчально-стратегічної компетентності: цілі і завдання формування навчально-стратегічної компетентності у ЗЗСО/ЗВО; загальна характеристика навчально-стратегічної компетентності; складники навчально-стратегічної компетентності; вправи і завдання для інтегрованого формування навчально-стратегічної компетентності та їх особливості; особливості формування навчально-стратегічної компетентності у ЗЗСО/ЗВО.

Організація навчання іноземних мов і культур у ЗЗСО/ЗВО.

Загальна характеристика процесу навчання іноземних мов і культур на сучасному етапі: навчання ІМ і культур у ЗЗСО/ЗВО і його цілі; ступені навчання і рівні оволодіння іншомовною комунікативною компетентністю та її складниками; завдання, особливості та зміст кожного ступеня навчання; інтегроване навчання ІМ і культур; професійна спрямованість навчання ІМ і культур; особливості навчання і вивчення ІМ і культур у ЗЗСО/ЗВО.

Урок/практичне заняття як основна форма освітньо-виховного процесу з іноземної мови: специфіка інтегрованого уроку/практичного заняття, вимоги до сучасного уроку/практичного заняття з ІМ і культури; типологія уроків/практичних занять; структура уроків/практичних занять з ІМ і культур різних типів; форми взаємодії учителя/викладача та учнів/студентів на уроці/практичному занятті; переваги колективних форм роботи.

Планування освітнього процесу з іноземної мови і культури: типи і види планів; структура планів; компоненти й фази плану уроку/практичного заняття; особливості планування на різних ступенях навчання у ЗЗСО/ЗВО.

Організація і реалізація контролю на уроку / практичних заняттях з іноземної мови і культури: об'єкти і цілі контролю; види контролю; форми контролю; роль поточного, рубіжного і підсумкового контролю у формуванні іншомовної комунікативної компетентності; кредитно-модульна система оцінювання; критерії оцінювання навчальних досягнень учнів/студентів.

Шляхи інтенсифікації освітнього процесу з іноземної мови і культури: завдання і зміст інтенсифікації навчання; прийоми навчання, що дозволяють

реалізувати принцип колективної взаємодії; автономізація навчання; індивідуалізація навчання.

Самостійна позааудиторна робота з іноземної мови і культури: роль, цілі та завдання самостійної позакласної/позааудиторної роботи з ІМ і культури; форми і зміст самостійної позакласної/позааудиторної роботи з ІМ і культури; навчально-методичне забезпечення самостійної позакласної/ позааудиторної роботи.

Методи навчання іноземних мов і культур.

Перекладні методики навчання: граматико-перекладний метод; текстуально-перекладний метод; критичний аналіз перекладних методів; еволюція перекладних методів.

Методи періоду Реформи: соціальні та економічні передумови виникнення прямих методів Реформи; психологічні і лінгвістичні передумови виникнення прямих методів; прямі методи в Україні і за кордоном: основні представники цих методів, цілі, зміст, принципи та прийоми навчання; варіанти прямих методів і їх критичний аналіз; метод Г. Палмера; метод М. Уеста; неопрямізм; модифіковані варіанти прямого методу.

Методи навчання іноземних мов і культур після другої світової війни: соціальні та економічні причини виникнення нових методів навчання; психологічні і лінгвістичні передумови виникнення нових методів навчання; аудіо-візуальний метод; аудіо-лінгвальний метод; змішані методи навчання; методичні погляди Ч. Фріза і Р. Ладло; комунікативні методи навчання; інтенсивні методи навчання.

Сучасні методи навчання іноземних мов і культур: метод повної фізичної реакції; драматико-педагогічний метод; «мовчазний метод»; груповий метод; ігровий метод; метод проектів.

3. ВИМОГИ ДО ЗДОБУВАЧІВ НА ВСТУПНОМУ ІСПИТІ

3.1. Порядок проведення вступного іспиту

Вступний іспит до аспірантури проводиться відповідно до вимог чинного законодавства, нормативних документів Міністерства освіти і науки України та програми, затвердженої вченою радою КНЛУ. Іспит передбачає проходження двох етапів: відповідь на питання екзаменаційного білету і захист реферату.

Вступний іспит проводиться за екзаменаційними білетами: відповіді на обов'язкові й додаткові питання. Вступник бере екзаменаційний білет у присутності голови екзаменаційної комісії та членів (екзаменаторів). Про взятий вступником номер білета робиться запис у протоколі.

Для підготовки відповіді вступник використовує екзаменаційні бланки, які зберігаються після екзамену протягом року.

Разом з білетом вступник одержує свій реферат і рецензію на нього. Вступник знайомиться з рецензією і готується до захисту своїх наукових поглядів, викладених у рефераті.

На екзамені вступнику дається одна година на підготовку відповіді та ознайомлення з рецензією на реферат. Оцінювання відповідей здійснюється згідно з критеріями, визначеними у програмі вступного іспиту.

Оцінка за іспит виставляється після його закінчення на основі оцінок, отриманих вступником за відповіді на питання білету відповідно до критеріїв, які визначені програмою іспиту. Оцінки оголошуються головою екзаменаційної комісії в присутності усіх членів (екзаменаторів) комісії і вступників до аспірантури, які склали іспит. Захист реферату на екзамені не оцінюється.

Рівень підготовки вступника аспірантури оцінюється в національній 4-бальній шкалі – “відмінно” (“5”), “добре” (“4”), “задовільно” (“3”), “незадовільно” (“2”) та за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX).

Оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» за національною шкалою оцінювання відповідають такій кількості балів за шкалою ЄКТС:

СУМА БАЛІВ за 200-бальною шкалою	ОЦІНКА ЄКТС	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
180–200	A	відмінно
164–178	B	добре
150–162	C	
132–148	D	задовільно
124–130	E	
100–123	FX	незадовільно
не з'явився	не з'явився	не з'явився

3.2. Структура і зміст вступного іспиту

Вступний іспит складається із двох частин.

3.2.1. Перша частина іспиту: усні відповіді на питання білету і виконання практичного завдання.

Екзаменаційний білет містить три питання у відповідності до програми. Екзаменатори можуть ставити додаткові запитання лише згідно програми.

Об'єкт контролю – рівень засвоєння теоретичних знань та володіння професійно-методичними вміннями, сформованими у вступника в результаті вивчення обов'язкової програми з педагогіки, методики навчання іноземних мов і культур.

Форма контролю: співбесіда з екзаменаторами, яка передбачає відповідь вступника на питання екзаменаційного білета і виконання практичного завдання.

Приклади теоретичних завдань.

- 1) Сутність педагогічної діяльності, її види.
- 2) Принципи вищої освіти.
- 3) Експеримент у методиці навчання іноземних мов і культур.

Критерії оцінювання:

Відповіді на перше і друге питання оцінюються за критеріями:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість викладу;
- термінологічна коректність;
- науково-педагогічна обґрунтованість.

Приклади практичних завдань.

1) Наведіть приклад формування моральних цінностей у процесі виховання учнів.

2) Наведіть приклад комунікативної вправи для формування іншомовної компетентності в діалогічному мовленні.

3) Наведіть приклад тестового завдання альтернативного вибору для контролю рівня розвитку вмінь читання.

Критерії оцінювання:

- точність виконання (відповідність інструкції);
- повнота виконання;
- самостійність виконання;
- обґрунтованість виконання.

3.2.3. Друга частина іспиту: усний захист вступником до аспірантури підготовленого наукового реферату для вступу до аспірантури з опорою на одержану ним рецензію.

Тему реферату вступник обирає самостійно у відповідності до проблеми його дослідження. Підготовлений реферат для вступу до аспірантури подається на рецензування разом з іншими документами.

Форма контролю: співбесіда з екзаменаторами, яка передбачає короткий виклад вступником його поглядів на обрану проблему дослідження і відповіді на зауваження рецензента реферату.

3.3. Критерії оцінювання відповідей вступників до аспірантури

Екзаменаційні питання розроблені на основі чинної програми вступного іспиту і мають на меті комплексну перевірку теоретичної і практичної

підготовленості вступника до реалізації дослідження зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Кожний вступник має відповісти на два теоретичні питання, виконати практичне завдання і захистити прорецензований реферат. Оцінка за реферат не входить в оцінку за іспит.

Оцінювання відповідей здійснюється відповідно до вимог конкретних питань екзаменаційного білета.

При виставленні підсумкової оцінки за іспит враховується змістовність і ґрунтовність усіх відповідей вступника на питання екзаменаційного білету, його мовні, комунікативні компетентності та рівень володіння термінологічним апаратом педагогічної науки.

Максимальна кількість балів за виконання трьох завдань становить 70 балів, з них 25 балів – за перше питання, 25 балів – за друге питання, 20 балів – за практичне завдання.

3.3.1. Оцінювання першого завдання

Перше завдання: *Загальні і методологічні проблеми загальної педагогіки, методики навчання іноземних мов і культур (за спеціалізацією).*

Оцінювання відповідей на перше теоретичне питання здійснюється відповідно до таких вимог:

зміст відповіді:

повне викладення теоретичного питання;

пояснення смислових, структурних, функціональних ознак та особливостей педагогічних категорій;

надання необхідних визначень педагогічних термінів і понять;

обґрунтування теоретичної значущості педагогічних явищ.

форма відповіді:

змістовна, логічна, послідовна побудова відповіді;

фонетично, граматично, лексично та стилістично правильне мовне оформлення.

За виконання першого завдання на вступному іспиті зі спеціальності здобувач може набрати **25 балів**.

Таблиця 1

Оцінювання першого завдання вступного іспиту зі спеціальності

Максим кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
25	Зміст відповіді: <ul style="list-style-type: none">- демонстрація знання наукових концепцій та підходів щодо певної науково-практичної проблеми;- демонстрація знання основних термінів і понять та взаємозв'язку між ними;- правильне розуміння змісту основних теоретичних положень;- вміння надавати змістовний та логічний аналіз матеріалу поставленого питання;	24-25 (А)

	<ul style="list-style-type: none"> - доречність і достатність прикладів філологічного / педагогічного явища; - здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми. <p>Форма відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повний, розгорнутий, логічний та аргументований виклад матеріалу з поставленого питання; - коректність лексико-граматичної та інформаційної презентації теоретичного матеріалу; - вільне оперування філологічною/ педагогічною термінологією; - зв'язність і логічність викладення матеріалу; - відсутність порушення семантичних і формальних зв'язків між реченнями; <p>Допускається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - невиконання однієї незначної вимоги до змісту або - однієї незначної вимоги до форми. 	
	<p>Зміст відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонстрація неточностей чи несуттєвих прогалин у знанні наукових концепцій та підходів щодо певної науково-практичної проблеми; - недостатньо детальне розкриття предмету теоретичного питання; - неповне визначення основних філологічних / педагогічних понять, що має тезисний характер; - відносна доречність і достатність прикладів філологічного / педагогічного явища; - недостатня обґрунтованість власних висновків у разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми. <p>Форма відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виклад стислий, грамотний, зрозумілий та об'єктивний, але містить окремі формулювання, які є нечіткими; - неточне оперування філологічною / педагогічною термінологією; - часткове порушення семантичних і формальних зв'язків між реченнями. <p>Допускається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - невиконання двох / трьох незначних вимог до змісту або - двох / трьох незначних вимог до форми. 	<p>21–23 (В)</p>
	<p>Зміст відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зміст відповіді свідчить про певні прогалини у знаннях із відповідного питання або ж про неправильне розуміння окремих аспектів теоретичної проблеми; - відповідь недостатньо детально розкриває предмет, визначення основних філологічних / педагогічних понять носить тезисний характер; - відповідь містить незначні неточності чи несуттєві прогалини в знаннях при поясненні того чи іншого аспекту теоретичного питання; - у відповіді наведено не досить доречні приклади філологічного / педагогічного явища, які є недостатньо обґрунтованими. <p>Форма відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - досить змістовна відповідь на поставлене питання, але їй бракує повноти; - не завжди правильне оперування філологічною / педагогічною термінологією; 	<p>18–20 (С)</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - порушення семантичних і формальних зв'язків між реченнями; - виклад стислий, грамотний, зрозумілий та об'єктивний, але містить повтори і вживання слів і зворотів, які не несуть змістового навантаження. <p>Допускається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - невиконання двох / трьох суттєвих вимог до змісту або - двох/трьох суттєвих вимог до форми. 	
	<p>Зміст відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зміст відповіді свідчить про недостатню обізнаність вступника з основними науковими теоріями і концепціями у галузі педагогіка, методики навчання іноземних мов і культур; - відповідь на поставлене питання містить поодинокі суттєві помилки змістовного характеру; - у відповіді наведено недостатньо доречних прикладів філологічного / педагогічного явища; - відповідь містить інформацію, що не стосується змісту екзаменаційного питання. <p>Форма відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідь викладена з порушенням зв'язності та логічності при поданні матеріалу; - порушення семантичних і формальних зв'язків між реченнями; - виклад стислий, з повторами і вживанням слів і зворотів, які не несуть змістового навантаження. <p>Допускається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - невиконання чотирьох / п'яти суттєвих вимог до змісту або - чотирьох / п'яти суттєвих вимог до форми. 	<p>15–17 (D)</p>
	<p>Зміст відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповіді бракує доречних прикладів; відсутні висновки; - відповідь є цілком хибною; - відповідь містить грубі змістовні помилки; - відповідь не відображає суті питання, не містить основних термінів та їх визначень; - у відповіді відсутня аргументація або ж є абсолютно безсистемною чи нелогічною; - відповідь не проілюстрована доречними прикладами або ж витлумачена у спотвореній формі. <p>Форма відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - некоректність лексико-граматичної та інформаційної презентації теоретичного матеріалу; - хибне оперування філологічною / педагогічною термінологією; - незв'язність і нелогічність викладення матеріалу, порушення семантичних і формальних зв'язків між реченнями; - виклад незрозумілий із вживанням слів і зворотів, які не несуть змістового навантаження. <p>Допускається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - невиконання шести / семи і більше суттєвих вимог до змісту або - шести / семи і більше суттєвих вимог до форми. 	<p>0–14 (F)</p>

3.3.2. Оцінювання другого завдання

Друге завдання: *Загальні і методологічні проблеми загальної педагогіки.*

За виконання другого завдання на вступному іспиті зі спеціальності здобувач може набрати **25 балів**.

Таблиця 2

Оцінювання другого завдання вступного іспиту зі спеціальності

Максим кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
25	<p>Зміст відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none">- демонстрація знання наукових концепцій та підходів щодо певної науково-практичної проблеми;- демонстрація знання основних термінів і понять та взаємозв'язку між ними;- правильне розуміння змісту основних теоретичних положень;- вміння надавати змістовний та логічний аналіз матеріалу поставленого питання;- доречність і достатність прикладів педагогічного явища;- здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми. <p>Форма відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none">- повний, розгорнутий, логічний та аргументований виклад матеріалу з поставленого питання;- коректність лексико-граматичної та інформаційної презентації теоретичного матеріалу;- вільне оперування педагогічною термінологією;- зв'язність і логічність викладення матеріалу;- відсутність порушення семантичних і формальних зв'язків між реченнями; <p>Допускається:</p> <ul style="list-style-type: none">- невиконання однієї незначної вимоги до змісту або- однієї незначної вимоги до форми.	24-25 (A)
	<p>Зміст відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none">- демонстрація неточностей чи несуттєвих прогалин у знанні наукових концепцій та підходів щодо певної науково-практичної проблеми;- недостатньо детальне розкриття предмету теоретичного питання;- неповне визначення основних педагогічних понять, що має тезисний характер;- відносна доречність і достатність прикладів педагогічного явища;- недостатня обґрунтованість власних висновків у разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми. <p>Форма відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none">- виклад стислий, грамотний, зрозумілий та об'єктивний, але містить окремі формулювання, які є нечіткими;- неточне оперування педагогічною термінологією;- часткове порушення семантичних і формальних зв'язків між реченнями. <p>Допускається:</p> <ul style="list-style-type: none">- невиконання двох / трьох незначних вимог до змісту або- двох / трьох незначних вимог до форми.	21-23 (B)

	<p>Зміст відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зміст відповіді свідчить про певні прогалини у знаннях із відповідного питання або ж про неправильне розуміння окремих аспектів теоретичної проблеми; - відповідь недостатньо детально розкриває предмет, визначення основних педагогічних понять носить тезисний характер; - відповідь містить незначні неточності чи несуттєві прогалини в знаннях при поясненні того чи іншого аспекту теоретичного питання; - у відповіді наведено не досить доречні приклади педагогічного явища, які є недостатньо обґрунтованими. <p>Форма відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - досить змістовна відповідь на поставлене питання, але їй бракує повноти; - не завжди правильне оперування педагогічною термінологією; - порушення семантичних і формальних зв'язків між реченнями; - виклад стислий, грамотний, зрозумілий та об'єктивний, але містить повтори і вживання слів і зворотів, які не несуть змістового навантаження. <p>Допускається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - невиконання двох / трьох суттєвих вимог до змісту або - двох/трьох суттєвих вимог до форми. 	<p>18–20 (C)</p>
	<p>Зміст відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зміст відповіді свідчить про недостатню обізнаність вступника з основними науковими теоріями і концепціями у галузі педагогіка, методики навчання іноземних мов і культур; - відповідь на поставлене питання містить поодинокі суттєві помилки змістовного характеру; - у відповіді наведено недостатньо доречних прикладів педагогічного явища; - відповідь містить інформацію, що не стосується змісту екзаменаційного питання. <p>Форма відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідь викладена з порушенням зв'язності та логічності при поданні матеріалу; - порушення семантичних і формальних зв'язків між реченнями; - виклад стислий, з повторами і вживанням слів і зворотів, які не несуть змістового навантаження. <p>Допускається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - невиконання чотирьох / п'яти суттєвих вимог до змісту або - чотирьох / п'яти суттєвих вимог до форми. 	<p>15–17 (D)</p>
	<p>Зміст відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповіді бракує доречних прикладів; відсутні висновки; - відповідь є цілком хибною; - відповідь містить грубі змістовні помилки; - відповідь не відображає суті питання, не містить основних термінів та їх визначень; - у відповіді відсутня аргументація або ж є абсолютно безсистемною чи нелогічною; - відповідь не проілюстрована доречними прикладами або ж витлумачена у спотвореній формі. <p>Форма відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - некоректність лексико-граматичної та інформаційної презентації 	<p>0–14 (F)</p>

	<p>теоретичного матеріалу;</p> <ul style="list-style-type: none"> - хибне оперування педагогічною термінологією; - незв'язність і нелогічність викладення матеріалу, порушення семантичних і формальних зв'язків між реченнями; - виклад незрозумілий із вживанням слів і зворотів, які не несуть змістового навантаження. <p>Допускається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - невиконання шести / семи і більше суттєвих вимог до змісту або - шести / семи і більше суттєвих вимог до форми. 	
--	--	--

3.3.3. Оцінювання третього завдання

Третє завдання: *Практичні завдання з формування професійної компетентності.*

За виконання третього завдання на вступному іспиті зі спеціальності здобувач може набрати **20 балів**.

Таблиця 3

Оцінювання третього завдання на вступному іспиті зі спеціальності

Максим кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
20	<p>Зміст відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повне розуміння проблеми практичного завдання; - чіткий та послідовний аналіз основної ідеї та проблем, висвітлених у завданні; - відповідь змістовна, повна; - наявність особистої оцінки проблеми, що пропонована у практичному завданні. <p>Форма відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зв'язність і логічність викладення матеріалу; - відсутність порушення семантичних і формальних зв'язків між реченнями відповіді; - широка варіативність у виборі лексичних, граматичних структур та їх відповідність проблеми практичного завдання. <p>Допускається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - невиконання однієї незначної вимоги до змісту або - однієї незначної вимоги до форми. 	19-20 (A)
	<p>Зміст відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - недостатньо повне розуміння проблеми у практичному завданні; - недостатньо чіткий та послідовний аналіз основної ідеї та проблем, висвітлених у завданні; - недостатньо інформативна аргументованість вирішення проблеми практичного завдання; - недостатня обґрунтованість особистої оцінки практичного завдання. <p>Форма відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виклад грамотний, зрозумілий та об'єктивний, але містить окремі формулювання, які є нечіткими; - часткове порушення семантичних і формальних зв'язків між реченнями у відповіді. <p>Допускається:</p>	16–18 (B)

	<ul style="list-style-type: none"> - невиконання двох / трьох незначних вимог до змісту або - двох / трьох незначних вимог до форми. 	
	<p>Зміст відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зміст відповіді свідчить про неповне розуміння проблеми практичного завдання; - відповідь недостатньо детально розкриває основну ідею та проблематику, висвітлені у завданні; - у відповіді наведено недостатньо обґрунтовану оцінку практичного завдання. <p>Форма відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - досить змістовна відповідь на поставлене питання, але їй бракує повноти; - порушення семантичних і формальних зв'язків між реченнями; - виклад стислий, грамотний, зрозумілий та об'єктивний, але містить повтори і вживання слів і зворотів, які не несуть змістового навантаження. <p>Допускається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - невиконання двох / трьох суттєвих вимог до змісту або - двох/трьох суттєвих вимог до форми. 	<p>15–13 (C)</p>
	<p>Зміст відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зміст відповіді свідчить про недостатнє розуміння проблеми практичного завдання; - відповідь неточно розкриває основну ідею та проблематику, висвітлені у завданні; - відповідь не враховує взаємодію мовних засобів художнього зображення, до яких вдається автор, лінгвостилістичні і риторичні особливості викладу нехудожнього тексту; - у відповіді не наведено повноту оцінки практичного завдання і не зазначено загальні враження та опис окремих компонентів, які зв'язують зміст відповіді. <p>Форма відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідь викладена з порушенням зв'язності та логічності при інтерпретації матеріалу; - наявності у відповіді порушення семантичних і формальних зв'язків між реченнями; - виклад стислий, з повторами і вживанням слів і зворотів, які не несуть змістового навантаження і не розкривають проблему практичного завдання. <p>Допускається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - невиконання чотирьох / п'яти істотних вимог до змісту або - чотирьох / п'яти суттєвих вимог до форми. 	<p>12–10 (D)</p>
	<p>Зміст відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зміст відповіді свідчить про нерозуміння практичного завдання; - відповідь не розкриває основну ідею та проблематику, висвітлені у завданні; - стиль усного коментаря не відповідає канонам педагогічного дискурсу; - відсутність особистої оцінки щодо пропанованого практичного завдання. <p>Форма відповіді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - некоректність лексико-граматичної та інформаційної презентації аналізованого матеріалу; 	<p>0–9 (F)</p>

	<p>- незв'язність і нелогічність викладення матеріалу, порушення семантичних і формальних зв'язків між реченнями;</p> <p>- виклад незрозумілий із вживанням слів і зворотів, які не несуть змістового навантаження.</p> <p>Допускається:</p> <p>- невиконання шести / семи і більше суттєвих вимог до змісту або</p> <p>- шести / семи і більше суттєвих вимог до форми.</p>	
--	---	--

3.4. Структура екзаменаційного білету

I етап іспиту проводиться за білетами. Кожен білет включає три питання з різних розділів програми. Питання передбачають висвітлення теоретико-практичних основ загальної педагогіки, історії педагогіки, порівняльної педагогіки, педагогіки вищої школи. Вступник має розкрити основний зміст питань білету і додаткових питань, продемонструвавши при цьому оволодіння змістом розглядуваних питань, знання першоджерел, уміння аналізувати загальні освітні проблеми, аргументувати свої судження, пропонувати практичні вирішення педагогічних проблем.

Зразок екзаменаційного білету

Затверджую
проректор з наукової роботи
_____ А. В. Корольова
« ____ » _____ 2022 р.

Київський національний лінгвістичний університет
(назва закладу вищої освіти)

Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки
Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності

Екзаменаційний білет № ____

1. Експеримент у методиці навчання іноземних мов і культур. Структура, фази, гіпотеза методичного експерименту.
2. Педагогічна діяльність В.О. Сухомлинського та використання його ідей в сучасній школі.
3. Наведіть приклад умовно-комунікативної вправи для формування іншомовної компетентності в аудіюванні/ Шляхи формування педагогічної майстерності вчителя.
4. Обговорення і захист реферату.

Затверджено на засідання вченої ради КНЛУ від ____ _____ 2022 р.
(протокол № ____).

Гарант ОНП

проф. Черниш В. В.

3.4. Підсумкова оцінка за вступний іспит до аспірантури зі спеціальності

Підсумкова оцінка за вступний іспит до аспірантури зі спеціальності виставляється з урахуванням трьох оцінок за виконання кожного завдання.

Наприклад, на вступному іспиті зі спеціальності здобувач отримав за загальні і методологічні проблеми загальної педагогіки, методики навчання іноземних мов і культур (за спеціалізацією) 24 бали, за загальні і методологічні проблеми загальної педагогіки – 22 бали і за практичне завдання з формування професійної компетентності 14 балів. Кількість балів здобувача за виконані завдання на фаховому вступному випробуванні зі спеціальності становитиме: $24+22+14=60$ балів, а підсумковий бал – 180.

Підсумковий бал за відповіді на вступному іспиті зі спеціальності виставляється за Таблицею 4:

Таблиця 4

Таблиця переведення кількості балів за виконані завдання у шкалу балів із вступного іспиту зі спеціальності

Кількість балів за виконані завдання	Бал із фахового вступного випробування (підсумковий бал)	Кількість балів за виконані завдання	Бал із фахового вступного випробування (підсумковий бал)	Кількість балів за виконані завдання	Бал із фахового вступного випробування (підсумковий бал)
0–31	не склав	45	150	59	178
32	124	46	152	60	180
33	126	47	154	61	182
34	128	48	156	62	184
35	130	49	158	63	186
36	132	50	160	64	188
37	134	51	162	65	190
38	136	52	164	66	192
39	138	53	166	67	194
40	140	54	168	68	196
41	142	55	170	69	198
42	144	56	172	70	200
43	146	57	174		
44	148	58	176		

3.5. Вимоги до реферату

Вступник до аспірантури готує реферат з обраної наукової спеціалізації.

Реферат для вступу до аспірантури – самостійна наукова робота, яка містить систематизовану інформацію за обраною темою, отриману на основі здійсненого інформаційного пошуку та власних узагальнень.

Мета реферату – довести, що вступник володіє знаннями та вміннями, необхідними на початковому етапі проведення дослідження, тому при написанні реферату йому необхідно продемонструвати вміння самостійного аналізу фундаментальних та прикладних наукових проблем; сформулювати та обґрунтувати вихідні наукові положення та ідеї, що будуть покладені в основу майбутнього дослідження.

Тема реферату обирається вступником самостійно за погодженням із запланованим науковим керівником. Реферат рецензується науковим керівником. У рецензії зазначаються як позитивні сторони реферату, так і недоліки, подаються висновки щодо якості викладеного матеріалу. Реферат оцінюється науковим керівником за чотирибальною шкалою: “відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”. Остаточна оцінка виставляється екзаменаційною комісією за результатом захисту реферату.

Реферат має бути поданий у зшитому вигляді разом з іншими документами, передбаченими правилами прийому до аспірантури.

Реферат повинен відповідати вимогам до наукових публікацій, які регламентуються державними стандартами. Загальні вимоги: логічна послідовність викладу матеріалу; переконливість аргументації; стислість і точність формулювань, які виключають можливість неоднозначного тлумачення; обґрунтованість висновків та пропозицій щодо проведення подальших досліджень.

Реферат-огляд обсягом 24 сторінки комп’ютерного набору (без списку використаних джерел та додатків), написаний державною мовою з прикладами та резюме іноземною мовою.

Заголовки структурних елементів друкують великими літерами симетрично до тексту без розділових знаків наприкінці. Відстань між заголовком і текстом: 2–3 інтервали. Усі сторінки реферату нумеруються арабськими цифрами: загальна нумерація починається з титульного листа, порядковий номер на ньому не ставиться. Нумерація сторінок повинна бути наскрізною і проставлятися у правому верхньому куті сторінки без крапки.

У рефераті повинно бути відображено: **актуальність** досліджуваної проблеми, **розробленість проблеми** в сучасній вітчизняній та зарубіжній літературі; **обґрунтування методів** дослідження; аналіз та узагальнення результатів.

Структура реферату: титульний аркуш; зміст; вступ; основний текст; висновки; список використаних джерел.

Титульний аркуш є першою сторінкою реферату, і містить: найменування вищого навчального закладу, факультету, кафедри, на якій буде виконуватися майбутнє дослідження; назву роботи; прізвище, ім’я, по батькові вступника до аспірантури; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім’я, по батькові передбачуваного наукового керівника; м. Київ та рік.

Зміст реферату подають після титульного аркуша, починаючи з нової сторінки. До змісту включають структурні елементи в такому порядку: вступ; найменування всіх розділів, підрозділів і пунктів; висновки, додатки, список використаних джерел.

У вступі:

- обґрунтовуються вибір теми дослідження (на основі проведеного критичного аналізу наукових та інших джерел, аналізу та узагальнення педагогічного досвіду викладачів і наукового спостереження) та його актуальність;

- визначаються об’єкт і предмет дослідження;

- формулюються мета і завдання дослідження;
- конкретизуються обрані методи дослідження;
- визначаються наукова новизна і практичне значення роботи;
- за наявності подається інформація про апробацію результатів дослідження (публікації, виступи на конференціях);
- описується структура реферату.

Основна частина реферату може складатися з розділів, підрозділів. Викладаючи суть роботи, особливу увагу приділяють елементам новизни, які мають місце у рефераті. Основний зміст реферату варто починати з *аналітичного огляду використаних джерел*, в якому вступник до аспірантури окреслює основні етапи розвитку наукової думки із досліджуваної ним проблеми. Критично висвітлюючи роботи попередників, варто назвати ті питання, що залишилися невирішеними і визначити своє місце у розв'язанні проблеми

Висновки – це чіткий виклад головних результатів дослідження. Ця частина містить висновки автора як стосовно суті проблеми, що розглядалась у рефераті, так і стосовно тих питань, які будуть в подальшому досліджуватись у майбутньому дисертаційному дослідженні.

Список використаних джерел. Використані джерела рекомендується розміщувати в алфавітному порядку. У тексті посилання даються у квадратних дужках за номерами списку із зазначенням сторінок – наприклад, [24, с. 15]. Кількість використаних у рефераті джерел не регламентується, це залежить від теми та завдань реферату, але рекомендована кількість – не менше 15 – 20 джерел. Не слід включати до списку ті роботи, на які немає посилань у тексті реферату. Якщо автор робить посилання на будь-які запозичені факти або цитує праці інших авторів, то він обов'язково має зазначити їхнє джерело.

Бібліографічний опис виконується мовою оригіналу. Правила укладання списку джерел в рефераті (і в дисертаціях) визначаються державними стандартами.

Додатки не є обов'язковим елементом реферату. Проте додатки підвищують рівень довіри до результатів дослідження, свідчать про їх достовірність, і вони можуть наводитися за потреби. У додатках вміщують таблиці додаткових цифрових даних; інструкції та методики, ілюстрації допоміжного характеру; додатковий перелік джерел, на які не було посилань у роботі, але які можуть викликати інтерес.

Орієнтовна структура розділів і підрозділів реферату

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. НАЗВА

1.1. Назва

1.2. Назва

1.3. Назва

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. НАЗВА

2.1. Назва

2.2. Назва

2.3. Назва

Висновки до розділу 2

ВИСНОВКИ

РЕЗЮМЕ

SUMMARY

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Оформлення реферату

Заголовки структурних частин друкуються симетрично до змісту великими літерами: ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, РЕЗЮМЕ і т. і.

Заголовки підрозділів друкуються з абзацу маленькими літерами (крім першої літери), крапка не ставиться. Відстань між заголовком і текстом: 2-3 інтервали. Кожний розділ і підрозділ необхідно починати з нової сторінки.

Поля вгорі, внизу, зліва – 25 мм, справа – 10 мм. Абзац починається з 5-го знаку. Шрифт Times New Roman, 14 пунктів; інтервал між рядками – 1,5. Нумерація сторінок подається арабськими цифрами без крапки у правому верхньому куті. На титульному аркуші (перша сторінка) номер не ставиться.

Ілюстрації до реферату (малюнки, схеми, графіки, тощо) мають номер і назву. Нумерація подається арабськими цифрами, в межах кожного розділу, наприклад: Рис. 1.2. (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації та назва подаються під ілюстрацією. Пояснення до скорочень розміщуються також під ілюстрацією (наприклад: Умовні позначення до табл. 1.1).

Номер і назва таблиці друкуються над таблицею: номер справа, а назва жирним шрифтом – у центрі. Якщо таблицю перенесено на другу сторінку, то над другою частиною таблиці вказується: Продовження табл. 3.1. Назви граф у таблиці друкуються з великою літери. Назви підзаголовків – з малої, якщо вони продовжують речення назви графа, і з великої, якщо вони є самостійною назвою. Посилання у тексті роботи на таблицю або рисунок оформлюється таким чином: (див. табл. 3.1), (див. рис. 1.2), або: «Як це видно із табл. 3.1.»

Посилання на використану літературу та джерела у тексті оформлюються згідно з нумерацією списку використаної літератури, наприклад: О. Б. Бігич [1, с. 5], де перший знак – порядковий номер за списком, другий – номер цитованої сторінки.

Реферат подається до відділу науково-дослідної роботи КНЛУ і рецензується головою або членом екзаменаційної комісії.

Критерії оцінювання наукового реферату

Оцінювання наукової роботи, представленої у формі реферату, здійснюється за принципом повної/неповної відповідності вимогам до змісту, структури та форми, що висуваються до такої форми наукової роботи здобувача. За повне виконання вимог до форми, структури та змісту здобувач може набрати 70 балів (див. Табл.1).

При оцінюванні наукового реферату враховується:

– самостійність у розробці проблеми (творчий характер, вміння аналізувати теоретичний матеріал, обґрунтованість сформульованих висновків/рекомендацій); якість оформлення роботи (стиль викладу, грамотність, бібліографія, ілюстративний матеріал);

– повнота письмової презентації (чіткість у формулюванні актуальності, мети і завдань роботи, вміння зробити правильні висновки, культура наукового мовлення).

Таблиця 1

Оцінювання реферату для вступу до аспірантури

№ з/п	Об'єкти оцінювання	Максимальна кількість балів	Оцінювання	Оцінка в балах
ЗМІСТ ВІДПОВІДІ	<ul style="list-style-type: none"> • належним чином обґрунтована актуальність досліджуваної теми; • змістовне та аргументоване висвітлення розглядуваної проблематики; • глибоке знання основ відповідної теоретичної парадигми, в межах якої здійснено розвідку; • наукова робота виконана на високому науково-теоретичному і методичному рівні; • одержані результати належним чином узагальнені та систематизовані; • висновки і рекомендації є переконливими; 	50	виконання всіх вимог до змісту	50
			невиконання однієї вимоги до змісту	40
			невиконання двох вимог до змісту	30
			невиконання трьох вимог до змісту	20
			невиконання чотирьох вимог до змісту	10
	невиконання п'яти вимог до змісту	менше 5		

	<ul style="list-style-type: none"> • вільне володіння матеріалом дослідження; • детальний аналіз релевантних проблематиці дослідження методичних педагогічних ситуацій. 			
ФОРМА ВІДПОВІДІ	<ul style="list-style-type: none"> • володіння нормами наукового викладу матеріалу; • дотримання необхідних міжфразових зв'язків; • доцільне вживання відповідних наукових термінів; • чіткість і правильність оформлення всіх покликань у тексті наукової роботи та в списку використаних джерел; • обсяг вихідного тексту –24–30 сторінок 	20	<ul style="list-style-type: none"> • виконання всіх вимог до форми відповіді, наявність не більше трьох незначних помилок граматичного, лексичного, стилістичного характеру; • невиконання однієї вимоги до форми, допускається до чотирьох помилок лексичного, граматичного та стилістичного характеру; • невиконання двох вимог до форми, допускається до шести незначних помилок лексичного, граматичного та стилістичного 	<p>20</p> <p>16</p> <p>12</p>

			характеру; • невиконання трьох та більше вимог до форми, наявність більше шести помилوک лексичного, граматичного та стилістичного характеру.	8
		РАЗОМ 70		

Підсумковий бал за науковий реферат для вступу на навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні виставляється за Таблицею 2.

Таблиця 2

Таблиця переведення кількості балів за зміст і форму реферату у шкалу балів за виконання наукового реферату

Кількість балів за зміст і форму	Бал за виконання реферату (підсумковий бал)	Кількість балів за зміст і форму	Бал за виконання реферату (підсумковий бал)	Кількість балів за зміст і форму	Бал за виконання реферату (підсумковий бал)
0 – 31	не склав	45	150	59	178
32	124	46	152	60	180
33	126	47	154	61	182
34	128	48	156	62	184
35	130	49	158	63	186
36	132	50	160	64	188
37	134	51	162	65	190
38	136	52	164	66	192
39	138	53	166	67	194
40	140	54	168	68	196
41	142	55	170	69	198
42	144	56	172	70	200
43	146	57	174		
44	148	58	176		

4. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Загальна педагогіка

1. Актуальні проблеми сучасної дидактики.
2. Альтернативні навчально-виховні заклади в країнах Заходу.
3. Анкетування, різновиди анкет, умови ефективного застосування.
4. Бесіда, інтерв'ю, умови реалізації.
5. Вплив християнства на розвиток школи і педагогіки в Київській Русі
6. Глобалізація як визначна тенденція розвитку освіти XXI ст.
7. Головні завдання наукової діяльності у закладах вищої освіти.
8. Гуманізація освіти в сучасній педагогіці.
9. Загальні тенденції реформування сучасних світових освітніх систем.
10. Значення ідей К.Д.Ушинського для розвитку вітчизняної педагогіки.
11. Індивідуальні особливості розвитку дитини та їх врахування в навчальному процесі.
12. Києво-Могилянська академія як центр вітчизняної науки, культури та освіти XVI – XVIII ст.
13. Класифікація методів навчання у вищій школі.
14. Кредитно-модульна система організації навчання, її переваги, недоліки.
15. Мета і завдання виховання в сучасній школі України.
16. Метод вивчення передового педагогічного досвіду.
17. Методи науково-педагогічних досліджень та умови їх ефективного використання.
18. Методи опитування.
19. Методи оцінювання: узагальнення незалежних характеристик, рейтинг, самооцінка тощо.
20. Модернізація вищої освіти України в рамках входження в болонський процес.
21. Можливості застосування методів педагогічних досліджень у професійній діяльності викладача закладу вищої освіти.
22. Мотивація навчальної діяльності.
23. Сутність педагогічної діяльності, її види.
24. Навчання і виховання як головні складові цілісного педагогічного процесу.
25. Народна, духовна і світська педагогіки в історії педагогіки України.
26. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Концепція «Нова українська школа».
27. Національне виховання, його суть і зміст.
28. Оптимальний вибір методів дослідження.
29. Організація науково-дослідної роботи студентів у закладі вищої освіти.
30. Освітні інтеграційні процеси в умовах Європейського простору.
31. Основні етапи науково-педагогічного дослідження.
32. Основні закономірності виховного процесу.
33. Основні педагогічні ідеї Я.А.Коменського та їх актуальність для сучасної школи.

34. Особливості реформування середньої освіти в розвинених країнах світу.
35. Педагогічна діяльність А.С. Макаренка, його вклад у розвиток педагогічної науки
36. Педагогічна діяльність В.О. Сухомлинського та використання його ідей в сучасній школі.
37. Педагогічні погляди М. Монтесорі.
38. Порівняльна педагогіка як галузь педагогічної науки та напрями порівняльних досліджень.
39. Постановка проблеми наукового дослідження.
40. Предмет, завдання порівняльної педагогіки, методи дослідження.
41. Принципи вищої освіти.
42. Проектна освітня технологія.
43. Професіограма вчителя.
44. Реалізація виховної та розвиваючої функцій у процесі навчання.
45. Реалізація державної політики в галузі вищої освіти (Закон України «Про вищу освіту»).
46. Розвиток принципу природовідповідності виховання (А.Я. Коменський, Ж.-Ж. Руссо, Й.Г. Песталоцці).
47. Роль братських шкіл України у XV–XVIII ст. у розвитку національної освіти.
48. Самостійна навчальна робота студента, завдання, організація.
49. Спостереження, їх різновиди, умови здійснення.
50. Сутність процесу навчання, його функції, структура.
51. Сучасний стан та перспективи розвитку освіти у провідних країнах світу.
52. Сучасні підходи до освіти і виховання в XXI столітті.
53. Творчий розвиток особистості в процесі навчання.
54. Теорія вільного виховання Жан-Жака Руссо.
55. Тестування, відмінність між методами тестування і анкетування.
56. Українська родинна педагогіка
57. Формування моральних ціннісних орієнтацій сучасних школярів.
58. Шляхи використання надбань народної педагогіки у виховному процесі.
59. Шляхи підвищення об'єктивності оцінювання навчальних досягнень учнів.
60. Шляхи формування педагогічної майстерності вчителя.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Методика навчання іноземних мов в ЗЗСО та ЗВО

1. Цілі навчання іноземних мов і культур у ЗЗСО/ЗВО; іншомовна комунікативна компетентність, її зміст і структура.
2. Зміст навчання іноземних мов і культур у ЗЗСО/ЗВО; компоненти змісту навчання ІМ і культур у ЗЗСО/ЗВО.
3. Засоби навчання іноземних мов і культур у ЗЗСО/ЗВО; типи і види засобів навчання; характеристика нетехнічних і технічних засобів навчання іноземних мов і культур.
4. Проблема підручника і навчально-методичного комплексу (НМК) з іноземної мови; НМК з іноземних мов і культур, їх склад і структура. підручник – основний засіб навчання ІМ і культур; аналіз і вибір НМК для ЗЗСО/ЗВО.
5. Використання технічних засобів зорової і слухової наочності на різних ступенях навчання іноземних мов і культур.
6. Види технічних засобів зорової і слухової наочності, мета їх використання на різних ступенях навчання іноземних ІМ і культур.
7. Методика застосування різних засобів навчання на різних етапах навчання іноземних мов і культур.
8. Особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні ІМ і культур.
9. Система вправ для навчання іноземних мов і культур у ЗЗСО/ЗВО; Поняття про систему вправ та її компоненти (підсистеми, групи, підгрупи). Особливості комунікативних вправ для формування іншомовної комунікативної компетентності в ЗЗСО/ЗВО.
10. Вправа/завдання як засіб формування іншомовної комунікативної компетентності в ЗЗСО/ЗВО; класифікація вправ, різні підходи до класифікації, критерії класифікації вправ.
11. Типи і види вправ, їх організація у комплекси, серії для формування іншомовної комунікативної компетентності в ЗЗСО/ЗВО.
12. Цілі і завдання навчання лексики у ЗЗСО/ЗВО; складники іншомовної лексичної компетентності; особливості формування іншомовної лексичної компетентності у ЗЗСО/ЗВО.
13. Активний, пасивний лексичний мінімум і потенційний словник.
14. Характеристика продуктивних і рецептивних лексичних навичок, етапи їх формування.
15. Прийоми й засоби семантизації нових лексичних одиниць та презентації нового лексичного матеріалу з урахуванням методичної типології лексики і типу навчального закладу.
16. Вправи для формування іншомовної продуктивної та рецептивної лексичної компетентності та потенціального словника учня/студента, їх цілі, типи і види та режими виконання.
17. Цілі і завдання навчання фонетики у ЗЗСО/ЗВО; характеристика фонетичної і фонологічної підсистем ІМ; складники іншомовної фонетичної компетентності.

18. Роль і місце інтонаційних і слухо-вимовних навичок у формуванні іншомовної комунікативної компетентності.
19. Роль фонетичних знань і фонетичної усвідомленості у процесі формування іншомовної фонетичної компетентності.
20. Характеристика рецептивних і репродуктивних інтонаційних та слухо-вимовних навичок; вправи для формування (ре-)продуктивної фонетичної компетентності, їх цілі, типи і види та режими виконання.
21. Вправи для формування рецептивної фонетичної компетентності, їх цілі, типи і види та режими виконання; особливості формування іншомовної фонетичної компетентності у ЗЗСО/ЗВО.
22. Цілі і завдання навчання граматики у ЗЗСО/ЗВО; складники іншомовної граматичної компетентності; особливості формування іншомовної граматичної компетентності у ЗЗСО/ЗВО.
23. Шляхи оволодіння граматичним матеріалом (дедуктивний та індуктивний) і роль граматичних знань та граматичної усвідомленості у процесі формування іншомовної граматичної компетентності.
24. Характеристика продуктивних і рецептивних граматичних навичок, етапи їх формування; вправи для формування (ре-)продуктивної та рецептивної граматичної компетентності, їх цілі, типи і види та режими виконання.
25. Цілі і завдання навчання техніки читання/письма у ЗЗСО/ЗВО; складники іншомовної компетентності у техніці читання/письма;
26. Роль і місце навичок техніки читання/письма у навчанні іноземної мови; характеристика навичок техніки читання/письма;
27. Вправи для формування іншомовної компетентності у техніці читання / письма, їх типи і види, цілі та режими виконання.
28. Цілі і завдання навчання аудіювання у ЗЗСО/ЗВО; складники іншомовної компетентності в аудіюванні. Особливості формування іншомовної компетентності в аудіюванні у ЗЗСО/ЗВО.
29. Загальна характеристика аудіювання як виду мовленнєвої діяльності та вміння; фактори, що впливають на якість аудіювання; класифікація видів аудіювання і типи аудіотекстів; вимоги до текстів для навчання аудіювання в ЗЗСО/ЗВО.
30. Вправи і завдання для формування іншомовної компетентності в аудіюванні.
31. Цілі і завдання навчання діалогічного і монологічного мовлення у ЗЗСО/ЗВО складники іншомовної компетентності в говорінні; особливості формування іншомовної компетентності в говорінні у ЗЗСО/ЗВО.
32. Загальна характеристика говоріння як виду мовленнєвої діяльності та вміння; монологічна і діалогічна форми мовлення та їх комунікативні, психологічні й лінгвістичні особливості (у порівнянні).
33. Функціональні типи монологів і діалогів; етапи й одиниці навчання діалогічного і монологічного мовлення.
34. Вправи і завдання для формування компетентності у діалогічному і монологічному мовленні та використання різних видів опор; навчально-

- комунікативна мовленнєва ситуація і способи її створення; рольова гра і методика її організації та проведення.
35. Цілі і завдання формування іншомовної компетентності у читанні у ЗЗСО/ЗВО; складники іншомовної компетентності у читанні; особливості формування іншомовної компетентності у читанні у ЗЗСО/ЗВО.
 36. Загальна характеристика читання як виду мовленнєвої діяльності та вміння; класифікація видів читання і типи текстів для читання.
 37. Вправи і завдання для формування іншомовної компетентності в читанні, їх цілі, типи і види та режими виконання.
 38. Вимоги до текстів для навчання читання; позааудиторне та індивідуальне читання: відбір текстів, засоби і форми контролю.
 39. Цілі і завдання формування іншомовної компетентності у письмі у ЗЗСО/ЗВО; складники іншомовної компетентності у письмі; особливості формування іншомовної компетентності у письмі у ЗЗСО/ЗВО.
 40. Загальна характеристика письма як виду мовленнєвої діяльності та вміння; жанри і типи писемних текстів.
 41. Етапи навчання письма і стандарти створення писемних текстів різних жанрів і типів; вправи і завдання для формування компетентності у письмі: їх цілі, типи і види та режими виконання;
 42. Цілі і завдання формування компетентності у перекладі у ЗЗСО/ЗВО; складники компетентності у перекладі; особливості формування компетентності у перекладі у ЗЗСО/ЗВО.
 43. Загальна характеристика перекладу як виду мовленнєвої діяльності та вміння; типи перекладу; етапи навчання перекладу.
 44. Вправи і завдання для формування компетентності у перекладі: їх цілі, типи і види та режими виконання.
 45. Цілі і завдання формування лінгвосоціокультурної компетентності у ЗЗСО/ЗВО; складники лінгвосоціокультурної компетентності; особливості формування лінгвосоціокультурної компетентності у ЗЗСО/ЗВО.
 46. Етапи формування лінгвосоціокультурної компетентності; вправи і завдання для інтегрованого формування лінгвосоціокультурної компетентності.
 47. Цілі і завдання формування навчально-стратегічної компетентності у ЗЗСО/ЗВО; загальна характеристика навчально-стратегічної компетентності; складники навчально-стратегічної компетентності; вправи і завдання для інтегрованого формування навчально-стратегічної компетентності та їх особливості; особливості формування навчально-стратегічної компетентності у ЗЗСО/ЗВО.
 48. Загальна характеристика процесу навчання іноземних мов і культур на сучасному етапі: навчання ІМ і культур у ЗЗСО/ЗВО і його цілі; ступені навчання і рівні оволодіння іншомовною комунікативною компетентністю та її складниками.

49. Інтегроване навчання ІМ і культур; професійна спрямованість навчання ІМ і культур; особливості навчання і вивчення ІМ і культур у ЗЗСО/ЗВО.
50. Урок/практичне заняття як основна форма освітньо-виховного процесу з іноземної мови: специфіка інтегрованого уроку/практичного заняття, вимоги до сучасного уроку/практичного заняття з ІМ і культури.
51. Типологія уроків/практичних занять; структура уроків/практичних занять з ІМ і культур різних типів.
52. Планування освітнього процесу з іноземної мови і культури: типи і види планів; структура планів; компоненти й фази плану уроку/практичного заняття; особливості планування на різних ступенях навчання у ЗЗСО/ЗВО.
53. Організація і реалізація контролю на уроках / практичних заняттях з іноземної мови і культури: об'єкти і цілі контролю; види та форми контролю; кредитно-модульна система оцінювання; критерії оцінювання навчальних досягнень учнів/студентів.
54. Шляхи інтенсифікації освітнього процесу з іноземної мови і культури: завдання і зміст інтенсифікації навчання; прийоми навчання, що дозволяють реалізувати принцип колективної взаємодії; автономізація навчання; індивідуалізація навчання.
55. Самостійна позааудиторна робота з іноземної мови і культури: роль, цілі та завдання самостійної позакласної/позааудиторної роботи з ІМ і культури; форми і зміст самостійної позакласної/позааудиторної роботи з ІМ і культури.
56. Методи навчання іноземних мов і культур.
57. Перекладні методики навчання: граматико-перекладний метод; текстуально-перекладний метод; критичний аналіз перекладних методів; еволюція перекладних методів.
58. Методи періоду Реформи: прямі методи в Україні і за кордоном: основні представники цих методів, цілі, зміст, принципи та прийоми навчання; варіанти прямих методів і їх критичний аналіз; метод Г. Палмера; метод М. Уеста; неопрямізм; модифіковані варіанти прямого методу.
59. Методи навчання іноземних мов і культур після другої світової війни: аудіо-візуальний метод; аудіо-лінгвальний метод; змішані методи навчання; методичні погляди Ч. Фріза і Р. Ладло; комунікативні методи навчання; інтенсивні методи навчання.
60. Сучасні методи навчання іноземних мов і культур: метод повної фізичної реакції; драматико-педагогічний метод; «мовчазний метод»; груповий метод; ігровий метод; метод проєктів.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО ІСПИТУ (Загальна педагогіка)

1. Авшенюк Н.М. Тенденції розвитку транснаціональної вищої освіти у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.: монографія; за наук. ред. Лещенко М.П. / Наталія Миколаївна Авшенюк. Київ: Інститут обдарованої дитини, 2015. 610 с.
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України: Історія. Теорія: [підручник для студ., аспір. та молодих викладачів навч. закладів] / А.М.Алексюк. Київ: Либідь, 1998. 560 с.
3. Бех І. Д. Виховання особистості: сходження до духовності. Київ: Либідь, 2006. 272 с.
4. Бех І. Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади. Київ: Либідь, 2003. –344 с.
5. Вишневецький О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: посібник для майбутній аспірантів вищих навч. закл. Дрогобич: Коло, 2003. – 180 с.
6. Вища освіта в Україні: навч. посіб. / В.Г. Кремень, С.М. Ніколаєнко, М.Ф. Степко та ін.; за ред. В.Г. Кременя, С.М. Ніколаєнка. Київ: Знання, 2005. 327 с.
7. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для майбутній аспірантів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 316 с.
8. Галус О.М., ШапошніковаЛ. М. Порівняльна педагогіка: навч. посіб. Київ: Вища шк., 2006. 215 с.
9. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 374 с.
10. Гончаров Н.К. Педагогическая система К.Д. Ушинского. М.: Педагогика, 1974. 272 с.
11. Згуровський М. З. Болонський процес: головні принципи та шляхи структурного реформування вищої освіти України. Київ: НТУУ «КПІ», 2006. 544с.
12. Історія української школи і педагогіки: хрестоматія / упор. О.О. Любар; за ред. В.Г. Кременя. Київ: Знання, КОО, 2003. 766 с.
13. Коменский Я.А., Локк Д., Руссо Ж.Ж., Песталоцци И.Г. Педагогическое наследие / сост. В.М. Кларин, А.Н. Джуринский. М.: Педагогика, 1989. 416 с.
14. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності. Інформац. зб. Міністерства освіти України. Київ, 2000. №22. С.7–21.
15. Кравець В.П. Зарубіжна школа і педагогіка ХХ століття. Тернопіль, 1996. 290 с.
16. Кравець В.П. Історія класичної та зарубіжної педагогіки та шкільництва. навч. посібник для студентів пед. навч. закл. Тернопіль, 1996. – 436 с.

17. Кравець В.П. Історія української школи і педагогіки. Курс лекцій: навч. посібник для студентів пед. навч. закл. та універ. Тернопіль, 1994. 359 с.
18. Кремень В. Г. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. Тернопіль: "Навчальна книга - Богдан", 2004. 384 с.
19. Кремень В. Г. Проблеми якості української освіти в контексті сучасних цивілізаційних змін. Український педагогічний журнал. 2015. № 1. С. 8–15.
20. Кудіна В.В, Соловей М.І., Спіцин Є.С. Педагогіка вищої школи. Київ: Ленвіт, 2009. 213 с.
21. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ: Знання, 2011. 486 с.
22. Левківський М.В. Історія педагогіки: навч.посібник. Харків: ОВС, 2002. – 240 с.
23. Левченко Т. І. Європейська освіта: конвергенція та дивергенція : монографія. Вінниця: «Нова книга», 2007. 656 с.
24. Любар О.О. Історія української школи і педагогіки: навч. посібник. Київ: Знання, КОО, 2003. 450 с.
25. Любар О.О. Історія української педагогіки: навч. посібник для студ. пед. навч. закладів. Київ: ІЗМН, 1999. 356 с.
26. Маловідомі першоджерела української педагогіки (друга половина ХІХ–ХХ ст.): хрестоматія / упоряд.: Л.Д. Березовська та ін. Київ: Наук, світ, 2003. 418 с.
27. Матвієнко О.В. Стратегії розвитку середньої освіти в країнах Європейського Союзу. Київ : Ленвіт, 2005. 381 с.
28. Микитась В. Л. Давньо-українські студенти і професори. Київ: Абрис, 1994. 288 с.
29. Модернізація освіти України у контексті євроінтеграційних процесів: історико-педагогічний аспект: монографія / за ред. Н. Г. Сидорчук. – Житомир: ЖДУ, 2008. –300 с.
30. Народна педагогіка: світовий досвід / уклад. А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. Київ: Знання-Прес, 2003. 134 с.
31. Національна доктрина розвитку освіти. Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / уклад. О. О. Любар; за ред. В. Г. Кременя. Київ: Знання, 2005. С. 644–658.
32. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки. – Електронний ресурс. Режим доступу: iitzostrategya@gmail.com
33. Ніжинський М.П. Життя і педагогічна діяльність А.С. Макаренка. Київ: Рад.школа, 1967. 304 с.
34. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
35. Основи національного виховання: Концептуальні положення / за заг. ред. В.Г. Кузя та ін. Київ: Ін форм.-вид. центр „Київ”, 1993. Ч. І. 152 с.
36. Педагогіка вищої школи / за ред. В. Г. Кременя, В. П. Андрущенко, В. І. Лугового. Київ : Педагогічна думка, 2009. 256 с.

37. Педагогічна майстерність: хрестоматія: навч. посіб. / упоряд.: І.А. Зязюн, Н.Г. Базилевич, Т.Г. Дмитренко та ін.; за ред. І.А. Зязюна. Київ: Вища шк., 2006. 606 с.
38. Педагогічна майстерність: підручник / за ред. І.А. Зязюна. Київ: Вища школа, 2004. 301 с.
39. Педагогічні ідеї Г.С. Сковороди / ред. кол.: О.Г. Дзевєрін (відп. ред.), В.З. Смаль, І.А. Табачников. Київ: Вища школа, 1972. 246 с.
40. Педагогічні ідеї К.Д. Ушинського / відп. ред. В.І. Войтко. Київ: Вища школа, 1974. 339 с.
41. Персоналії в історії національної педагогіки: 22 видатних національних педагоги: підручник / під заг. ред. А.М. Бойко. Київ: ВД „Професіонал”, 2004. 576 с.
42. Песталоцци И.Г. Избранные педагогические сочинения: В 3-х т. М.: АПН РСФСР, 1961. Т. 1. 720 с.
43. Песталоцци И.Г. Избранные педагогические сочинения: В 3-х т. М.: АПН РСФСР, 1961. Т. 2. 563 с.
44. Пехота О.М. Освітні технології: навч.-метод. посіб. Київ: А.С.К., 2003. 255 с.
45. Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні (X – поч. XX ст.): нариси / редколегія: М.Д. Ярмаченко (відп. редактор), Н.П. Калениченко (заст. відп. редактора), С.І. Гончаренко та ін. Київ: Рад.шк., 1991. 384 с.
46. Розвиток теоретичних основ інформатизації освіти та практична реалізація інформаційно-комунікаційних технологій в освітній сфері України / В. Ю. Биков, О. Ю. Буров, А. М. Гуржій, М. І. Жалдак, М. П. Лещенко, С. Г. Литвинова, В. І. Луговий, В. В. Олійник, О. М. Спірін, М. П. Шишкіна / наук. ред. В. Ю. Биков, С. Г. Литвинова, В. І. Луговий. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 214 с.
47. Руденко Ю. Чи знаємо і шануємо геній Костянтина Ушинського? Освіта. 2003. № 11 (5028). С. 4–5.
48. Русова Софія. Вибрані педагогічні твори: В 2 кн. Київ: Либідь, 1997. Кн. 1. 260 с.
49. Сбруєва А.А. Історія педагогіки у схемах, картах, діаграмах: навч. Посібник. Суми: СумДПУ, 2000. 208 с.
50. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. 320 с.
51. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості. Київ: Міленіум, 2006. 346 с.
52. Сисоєва С.О., Соколова І. В. Нариси з історії розвитку педагогічної думки: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 308 с.
53. Система виховання національної самосвідомості учнів загальноосвітньої школи: метод. посібник для вчителів / за ред. Д.О. Тхоржевського. Тернопіль: Вид. відділ ТДПУ. 1999. 294 с.
54. Сірополко Степан. Історія освіти в Україні. Київ: Наук. думка, 2001. 912 с.

55. Соловей М.І., КУдіна В.В., Спіцин Є.С. Методологія та технологія науково-педагогічних досліджень : посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Ленвіт, 2009. 192 с.
56. Стельмахович М.Г. Народне дитинознавство. Київ: Т-во „Знання” України, 1991. 48 с.
57. Стельмахович М.Г. Українська родинна педагогіка: навч. посібник. Київ: ІСДО, 1996. – 288 с.
58. Стельмахович М.Г. Українська народна педагогіка: навчально-методичний посібник. Київ: ІЗМН, 1997. –232 с.
59. Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства: монографія / В. Зінченко, Н. Базелюк, М. Бойченко, Л.Горбунова, С. Курбатов, Ю. Мелков, О. Шипко ; за ред. В. Зінченка. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. 199 с.
60. Ступарик Б., Сабат Н. Національна ідея в українській педагогіці ХІХ–ХХ століть. Обрії. 1997. № 2. –С. 24–27.
61. Сухомлинский В. А. Изб. соч.: В 5-ти т. Київ: Рад. школа, 1980. Т.5. 678 с.
62. Сухомлинский В. А. Изб. соч.: В 5-ти т. Київ: Рад. школа, 1980. Т.2. 718 с.
63. Сухомлинський В.О. Павліська середня школа / В.О. Сухомлинський // Вибрані твори: В 5 т. Т. 3. К., 1977.
64. Сухомлинська О.В. Історико-педагогічний процес: нові підходи до загальних проблем. Київ: А.П.Н., 2003. 68 с.
65. Сявавко Е.І. Українська етнопедагогіка в її історичному розвитку. Київ: Наук. думка, 1974. 151 с.
66. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни: навч. посіб. для підготовки докторів філософії / уклад. І. О. Казак. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с.
67. Тенденції професійного розвитку вчителів у країнах Європейського Союзу і Сполучених Штатах Америки: монографія / [Дяченко Л.М., Марусинець М.М., Пазюра Н.В., Постригач Н.О., Пилинський Я.М.]. Київ: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, 2016. 282 с.
68. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. для студ. магістратури вищих навч. закладів не пед. Профілю. Херсон, 2010. 608 с.
69. Тхоржевська Т.Д. Православне виховання в історії педагогіки України : монографія. Київ: Фенікс, 2008. 432 с.
70. Українська педагогіка в персоналіях. В 2-х кн. Кн. 2 / за ред. О. В. Сухомлинської. Київ: Либідь. 2005. 550 с.
71. Ушинский К.Д. Избранные педагогические сочинения. М.: Педагогика, 1974. 440 с.
72. Ушинський К.Д. Про народність у громадському вихованні. Вибрані твори: В 2 т. Т. 1. К., 1983. С. 12–56.
73. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ: Академвидав, 2014. 456 с.

Нормативні правові документи:

74. Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.). URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

75. Закон України «Про освіту» (2017 р.). URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

76. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL : http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/nsro_1221.pdf.

77. Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки. URL : http://kntu.net.ua/index.php/kaf_design/Vihovna-robota/Nacional-no-patriotichne-vihovannya/Dokumenenti-do-obgovorennya/Strategiya-nacional-no-patriotichnogo-vihovannya-ditej-ta-molodi-na-2016-2020-roki.

78. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді. URL : <http://mon.gov.ua/usi-novivni/novini/2015/06/16/nacionalno-patriotichne-vihovannya/>.

79. Концепція «Нова українська школа». URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

80. Концепція розвитку педагогічної освіти. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО ІСПИТУ

(Теорія та методика навчання: германські/романські мови)

1. Автореферати докторських і кандидатських дисертацій зі спеціальності 13.00.02 «Теорія і методика навчання: іноземні мови».
2. Бігич О.Б. Особистісно-діяльнісний розвиток молодшого школяра на уроці іноземної мови: Монографія. Київ.: Вид. Центр КНЛУ, 2010. 137 с.
3. Биконя О.П. Організація самостійної позааудиторної роботи з англійської мови студентів економічних спеціальностей. Чернігів: ЧНТУ, 2015. 432 с.
4. Вишневський О.І. Методика навчання іноземних мов: Навч. посібник. Київ: Знання, 2010. 206 с.
5. Гальскова Н.Д., Гез Н.И. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика: учеб. пособие для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. учеб. заведений. 3-е изд. стер. Москва: Издательский центр «Академия», 2006. 336 с.
6. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. видання С.Ю. Ніколаєва. Переклад з англ. Київ: Ленвіт, 2003. – 273 с.
7. Задорожна І.П. Організація самостійної роботи майбутніх учителів англійської мови з практичної мовної підготовки: монографія. Тернопіль: Вид-во ТНПУ, 2011. 414 с.
8. Зеня Л. Я. Навчання іноземних мов і культур у старшій профільній школі : Лекційно-практичний курс: посібник. Горлівка: Вид-во ГДПІМ, 2008. 340 с.
9. Елизарова Г.В. Культура и обучение иностранным языкам. СПб.: КАРО, 2005. 352 с.
10. Квасова О.Г. Основи тестування іншомовних навичок і вмінь. Київ: Ленвіт, 2009. 119 с.
11. Компетентність в аудіюванні майбутнього вчителя і викладача іспанської та французької мов : теорія і практика формування : колективна монографія / Бігич О. Б.[та ін.] / за заг. і наук. ред. Бігич О. Б. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2015. 168 с.
12. Майер Н.В.Формування методичної компетентності у майбутніх викладачів французької мови: теорія і практика: монографія. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2015. 482 с.
13. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій: навч.-метод. посібник для Н.Ф., Борецька Г.А. та ін. /ред. С. Ю.Ніколаєва. Київ: «Ленвіт», 2010. – 332 с.
14. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів/ ред. С.Ю. Ніколаєва Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
15. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / Л.С.Панова, І.Ф. [та ін.]. Київ: Вид. центр «Академія», 2010. 327 с.

16. Морська Л.І. Інформаційні технології у навчанні іноземних мов: Навчальний посібник. – Тернопіль: Астон, 2008. – 256 с.
17. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов. Київ: Ленвіт, 2008. 285 с.
18. Ніколаєва С.Ю. Підготовка доктора філософії: загальна характеристика освітньо-наукової програми зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки». Іноземні мови. 2017. № 3. С. 36 – 47.
19. Ніколаєва С. Ю. Компетентності, результати навчання та форми атестації доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки». Іноземні мови. 2017. № 4. С. 37– 46.
20. Ніколаєва С Ю., Майєр Н.В. Програма педагогічної асистентської та доцентської практик доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки». Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Педагогіка та психологія. Київ. : Вид. центр КНЛУ. 2017. Вип.27. 32 – 45.
21. Паршикова О.О. Комуникативно-ігровий метод навчання іноземної мови учнів початкової загальноосвітньої школи. – Донецьк: Вид-во «Вебер», 2009. – 296 с.
22. Підручники і навчально-методичні комплекси з іноземних мов.
23. Редько В.Г. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів початкової школи. Київ.: Генеза, 2007. 136 с.
24. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: Колективна монографія / ред. С.Ю. Ніколаєвої. Київ. : Ленвіт, 2015. 444 с.
25. Сучасний студент у контексті особистісно-діяльнісного підходу: за результатами науково-методичних досліджень: колективна монографія / ред..О. Б. Бігич Київ. : Вид. центр КНЛУ, 2014. 148 с.
26. Тарнопольський О. Б., Кабанова М.Р. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.
27. Традиции и инновации в методике обучения иностранным языкам: пособие для учителей, аспирантов и студентов, преподавателей высшей школы / За. ред. М. К. Колкова. СПб: КАРО, 2007. 288 с.
28. Черниш В.В. Методика формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої англійської компетенції в говорінні: монографія. Київ : Ленвіт, 2013. 396 с.
29. Черноватий Л.М. Методика викладання перекладу як спеціальності: підр. для студ. Вінниця: Нова книга, 2013. –376 с.
36. Щукин А.Н. Лингводидактический энциклопедический словарь. Москва: Астрель: АСТ Хранитель, 2007. 746 с.
30. Щукин А. Н. Методика обучения речевому общению на иностранном языке: учебн. пособие. Москва: Издательство Икар, 2011. 454 с.

31. An Introduction to the Current European Context in Language Teaching. EMCL : Council of Europe Publishing, 2004. 101 p. <http://www.book.coe.int>
32. Audigier F. Compétence et contenus / F. Audigier, N. Tutiaux Guillon. Bruxelles : Édition De Boek Université, 2008. 224 p.
33. Bachman T. F. Fundamental Consideration in Language Testing. Oxford : Oxford Univ. Press, 1991. –408 p.
34. Barkowski H. Deutsch als fremde Sprache / H. Barkowski, P. Grommes, B. Lex München : Klett – Langenscheidt, 2014. 200 S.
35. Bennett M. J. (ed.) Basic concepts of intercultural communication. Selected readings. – Intercultural Press, Inc., 1998. 272 p.
36. Börner, W. Vogel, K. (Hrsg.) Grammatik und Fremdspracherwerb. Tübingen : Narr, 2002. 462 S.
37. Common European Framework of Reference for Languages Learning, teaching, assessment. – Cambridge Univ.Press, 2003. 260 p.
38. Chernysh Valentyna Competence-based approach to the development of professionally oriented competence of foreign languages teacher-trainees in the intercultural context. Chapter of the monograph // Development trends in pedagogical and psychological sciences: the experience of countries of Eastern Europe and prospects of Ukraine: monograph. - Riga: SIA Izdevnieciba Baltija Publishing, 2018. P. 559-583.
39. Chernysh Valentyna, Vaseiko Yuliia, Kaplinskiy Vasily, Tkachenko Liudmyla, Bereziuk Julia Modern Methods of Training Foreign Language Teachers / International Journal of Higher Education. – Vol.9, No 7 (Special Issue), August 2020. DOI: <https://doi.org/10.5430/ijhe.v9n7p332>
<http://www.sciedupress.com/journal/index.php/ijhe/article/view/18616>
40. Chernysh V. Valentyna Zadorina Olha Melnyk Kateryna Khromova I. Olga Danyliuk M. Mykola Development of professional competence of present and future teachers under the conditions of transformational processes in education // Journal for Educators, Teachers and Trainers, 2020, Volume 11, Issue 1, Pages 56-67 10.47750/jett.2020.11.01.006 ISSN 1989-9572
https://jett.labosfor.com/index.php/jett/article_3998.html
41. Chernysh Valentyna, Iryna Dzhochka, Dmytro Marieiev, Vladyslava Kuzebna, Nataliia Shkvorchenko Formation of communicative professionally oriented competence of future philologists // Applied Linguistics Research Journal. 2021; 5(1): 185-194 <http://www.alrjournal.com/jvi.aspx?un=ALRJ-44711&volume=#>, https://jag.journalagent.com/alrj/pdfs/ALRJ-44711-ORIGINAL_RESEARCH-CHERNYSH.pdf DOI: [10.14744/alrj.2020.44711](https://doi.org/10.14744/alrj.2020.44711) E-ISSN 2651-2629
42. Diehl, E. u.a. Grammatik: Alles für der Katz? Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 2000. 377 S.
43. Düwell, H., Gnutzmann, C., Königs, F. (Hrsg.) Dimensionen der didaktischen Grammatik. Festschrift für Günther Zimmermann zum 65. Geburtstag. Bochum : AKS-Verlag, 2000. S. 139–165.

44. Ende K. Curriculare Vorgaben und Unterrichtsplanung / K. Ende, Grotjahn, K. Kleppin. – München : Klett – Langenscheidt, 2013. 152 S.
45. Edmonson W., House J. Einführung in die Sprachlehrforschung. – Tübingen, Basel : Francke, 2000. 369 S.
46. English for Primary Teachers : a handbook of activities and classroom language / By Mary Slattery, Jane Willis / Oxford University Press, 2009. 148 p.
47. Kelly M., Grenfell M. European Profile for Language Teacher Education – A Frame of Reference. Southampton, 2005. 47 p.
48. Funk H. Aufgaben, Übungen, Interaktion / H. Funk, Ch. Kuhn, D. Skiba. München : Klett – Langenscheidt, 2014. 184 S.
49. Hadfield J., Hadfield Ch. Introduction to teaching English. Oxford Univ. Press, 2008. 176 p.
50. Harmer J. The practice of English Language teaching. Longman, 2017. 371 p.
51. Introduction to Teaching English / Oxford / By Fill Hadfield, Charles Hadfield / Oxford University Press, 2008. 176 p.
52. Relating Language Examinations to the Common European Frame of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR), manual, 2009. Council of Europe www.coe.int/lang
53. Richards J. C. Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics / Richards J. C., Schmidt R., Kendricks H., Kim Y. Harlow : Pearson Education Ltd, 2002. 608 p.
54. Willis J. Teaching English through English. Longman, 2005. 191 p.

Інтернет-ресурси:

Сайт кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій <http://methods.knlu.edu.ua>

Репозитарій КНЛУ

<http://www.knlu.edu.ua/struktura/pidrozdiliuniversitetu/library/repositarij-universitetu>

Комп'ютерні програми з методики навчання іноземних мов.

Електронні засоби навчального призначення.

Електронні проекти Ради Європи з методики навчання іноземних мов.

Електронні автореферати дисертацій з методики навчання іноземних мов.

Електронні дисертації з методики навчання іноземних мов.

<http://www.britishcouncil.org.ua>

<http://institutfrançais-ukraine.com/>

<http://ave.cervantes.es/>

<http://www.coe.int/>

<http://www.goethe.de/ins/ua/kie/deindex.htm>

http://www.daad.org.ua/de/daad_ukraine.htm

<http://www.ecml.at/>

Сайти видань кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій

- Вісник КНЛУ. Серія «Педагогіка та психологія»

Режим доступу: <http://visnyk-pedagogy.knlu.edu.ua>

- Науково-методичний журнал «Іноземні мови»

Режим доступу: <http://fl.knlu.edu.ua>

- Освітній сайт КНЛУ

Режим доступу:

<http://m.knlu.edu.ua/course/index.php?categoryid=13>

Сайти бібліотек

- Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

- Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського.

Режим доступу: <http://www.dnpb.gov.ua>

- Національної парламентської бібліотеки України.

Режим доступу: <http://www.nplu.org>

- Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.

Режим доступу: <http://korolenko.kharkov.com>

- Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника.

Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua>

- Одеської національної наукової бібліотеки України.

Режим доступу: <http://www.odnb.odessa.ua>

- Педагогічна бібліотека.

Режим доступу: <http://www.pedlib.clx.ru>

- Портал сучасних педагогічних ресурсів.

Режим доступу: <http://www.intellect-invest.org.ua>

- Освіта України.

Режим доступу: <http://osvita-ukrainy.com.ua>

- Освіта.UA.

Режим доступу: <http://osvita.ua>.

- Інформаційний портал «Знання».

Режим доступу: <http://znannya.info>

- Єдине освітнє інформаційне вікно України.

Режим доступу : <http://www.osvita.com>

- Науковий журнал «Creative Education»

Режим доступу: <http://www.Scirp.org/journal>

Зарубіжні наукові журнали вільного доступу

• Journal of Research in Applied Linguistics | ICI Journals Master List

Режим доступу: <https://journals.indexcopernicus.com/journal/35190>

• Journal of Research in Applied Linguistics | ICI Journals Master List

Режим доступу: <https://journals.indexcopernicus.com/journal/35190>

- Applied Linguistics Research Journal

Режим доступу: www.alrjournal.com/

- International Journal of Applied Linguistics

Режим доступу: <https://benjamins.com/catalog/itl>

- Journal of Research in Applied Linguistic Studies

Режим доступу: <https://www.noormags.ir/view/fa/magazine/.../zsk>

- Journal of Applied Linguistics and Language Research | RG Journal.

Режим доступу:

https://www.researchgate.net/journal/2376760X_Journal_of...

- International Journal of Foreign Language Teaching and Research

Режим доступу: jfl.iaun.ac.ir/

- Journal of Language Teaching and Research

Режим доступу: www.academypublication.com/jltr/

- Language Teaching Research: SAGE Journals

Режим доступу: <https://journals.sagepub.com/home/ltr>

- Open-Access Research in English Language Teaching

Режим доступу:

<https://openaccessresearchinenglishlanguageteaching.wordpress>

Research in the Teaching of English | RG Journal Impact Rankings ...

Режим доступу: <https://www.researchgate.net/journal/0034>

[527X_Research_i...](https://www.researchgate.net/journal/0034527X_Research_i...)

- International Journal of Research in English Education

Режим доступу: ijreeonline.com/

Вебінари з проблем реалізації дослідження в галузі методики навчання іноземних мов

- Webinars - Research in Practice

Режим доступу: <https://www.rip.org.uk> › Events & Online Learning

- Research Webinars - Teaching Council

Режим доступу: <https://www.teachingcouncil.ie/.../Research...>

[/Research-Web...](https://www.teachingcouncil.ie/.../Research-Web...)

- Webinars - Elsevier

Режим доступу: <https://www.elsevier.com> › All Solutions › SSRN

- Webinars for teachers - Cambridge English

Режим доступу: <https://www.cambridgeenglish.org/teaching-english/resources-for-teachers/webinars/>

- Free webinars for teachers | British Council

Режим доступу: <https://www.britishcouncil.me/en/teach/webinars>

- Webinars - | TeachingEnglish | British Council | BBC

Режим доступу: <https://www.teachingenglish.org.uk/events/webinars>

- Webinars | Oxford University Press

Режим доступу: <https://elt.oup.com/feature/global/webinars>

- Free Webinars on ELT - Macmillan English

Режим доступу: <http://www.macmillanenglish.com/webinars/>

- Free Webinars | EF Teacher Zone

Режим доступа: <https://www.ef.com/wwen/tz/courses/free-webinars/>

- IATEFL Webinars

Режим доступа: <https://www.iatefl.org/web-events/webinars>

- Webinars For Teachers | Search Webinars For Teachers

Режим доступа: www.zapmeta.ws/Search/Now

- TESOL Online Courses - Webinars - TESOL International Association

Режим доступа: <https://www.tesol.org/attend-and.../online-courses-seminars>

- Promoting a Teacher Education Research-Oriented Curriculum ...

Режим доступа:

https://www.researchgate.net/.../320844297_Promoting_a_T... -

- Mobile Research: Bookmark, Curate, Aggregate, & Annotate ...

Режим доступа: https://www.youtube.com/watch?v=2Sp_Yp-oR-Q

- TESOL and Languages Teaching and Research Group | Deakin

Режим доступа: <https://www.deakin.edu.au> › School of Education › Research